

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul IX — Nr. 220

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 29 august 1997

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>	<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
	DECRETE				
478.	— Decret privind numirea în funcție a unui procuror la Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție	1	480.	— Decret privind numirea în funcție a procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție	2
479.	— Decret privind eliberarea din funcție a unui consilier prezidențial	2		ORDONANȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
			41.	— Ordonanță privind aprobarea Regulamentului de transport pe căile ferate din România	3-32

DECRETE

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET

privind numirea în funcție a unui procuror la Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție

În temeiul art. 94 lit. c) și al art. 99 alin. (1) din Constituția României, precum și al art. 73 lit. c) din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, modificată și completată prin Legea nr. 142/1997, având în vedere propunerea Consiliului Superior al Magistraturii,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Domnul Sorin Moisescu se numește în funcția de procuror la Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
EMIL CONSTANTINESCU

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET****privind eliberarea din funcție a unui consilier prezidențial**

În temeiul art. 94 lit. c) și al art. 99 alin. (1) din Constituția României, al art. 4 din Legea nr. 47/1994 privind organizarea și funcționarea Președinției României, precum și al art. 63 alin. 2 din Legea nr. 56/1993 a Curții Supreme de Justiție,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Începând cu data de 1 septembrie 1997, domnul Sorin Moiescu se eliberează din funcția de consilier prezidențial, șef al Departamentului Juridic.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

EMIL CONSTANTINESCU

București, 28 august 1997.

Nr. 479.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET****privind numirea în funcție a procurorului general
al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție**

În temeiul art. 94 lit. c) și al art. 99 alin. (1) din Constituția României, al art. 44 alin. (2) și al art. 48 alin. (2) din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, modificată și completată prin Legea nr. 142/1997, precum și al art. 63 alin. 2 din Legea nr. 56/1993 a Curții Supreme de Justiție,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Începând cu data de 1 septembrie 1997, domnul Sorin Moiescu se numește în funcția de procuror general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

EMIL CONSTANTINESCU

București, 28 august 1997.

Nr. 480.

ORDONANȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI**GUVERNUL ROMÂNIEI****ORDONANȚĂ
privind aprobarea Regulamentului de transport
pe căile ferate din România**

În temeiul art. 107 alin. (1) și (3) din Constituția României, al art. 64 alin. 2 din Legea nr. 129/1996 privind transportul pe căile ferate române, al Ordonanței Guvernului nr. 19/1997 privind transporturile și al art. 1, lit. h), din Legea nr. 134/1997 pentru abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe,

Guvernul României emite următoarea ordonanță:

Art. 1 — Se aprobă Regulamentul de transport pe căile ferate din România, anexă la prezenta ordonanță.

Art. 2 — Prezenta ordonanță intră în vigoare după 60 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României.

Pe aceeași dată se abrogă: Decretul nr. 2171 din 29 iulie 1929 privind aprobarea Regulamentului de transport al Căilor Ferate Române, publicat în Monitorul Oficial nr. 189 din 27 august 1929 și prevederile referitoare la utilizarea mijloacelor feroviare din Hotărârea Consiliului de Miniștri

nr. 425 din 8 mai 1975 publicată în Buletinul Oficial nr. 44 din 10 mai 1975 privind aprobarea Programului de măsuri pentru îmbunătățirea utilizării mijloacelor de transport feroviare, auto și pe apă, precum și orice alte dispoziții contrare.

Art. 3 — În termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe, Ministerul Transporturilor, pe baza propunerilor Companiei Naționale „Căile Ferate Române”, va emite norme de aplicare a Regulamentului de transport pe căile ferate din România.

PRIM-MINISTRU
VICTOR CIORBEA

Contrasemnează:
Ministrul transporturilor,
Traian Băsescu
Ministru de stat,
ministrul industriei și comerțului,
Călin Popescu-Tăriceanu

București, 28 august 1997.
Nr. 41.

Regulamentul de transport pe căile ferate din România**TITLUL I
Dispoziții generale****ARTICOLUL 1****Obiectul și sfera de aplicare**

1.1. Regulamentul are ca obiect stabilirea normelor cu privire la drepturile, obligațiile și răspunderile transportatorilor feroviari și clienților în efectuarea transporturilor pe căile ferate din România.

1.2. Regulamentul se aplică expedițiilor transporturilor publice de călători, bagaje, mărfuri și alte bunuri care se execută de transportatori feroviari autorizați în România.

1.3. Transporturile publice feroviare se execută pe bază de contract de transport.

În traficul intern contractul de transport se încheie și se execută în conformitate cu prevederile prezentului Regulament și ale reglementărilor în vigoare.

Contractul de transport în traficul internațional se încheie și se execută în conformitate cu acordurile, convențiile și înțelegerile internaționale la care România este parte.

1.4. Dacă interesul public sau nevoile exploatarei cer, calea ferată poate decide ca:

1.4.1. — serviciul și traficul să fie suspendate total sau parțial;

1.4.2. — unele expediții să fie excluse de la transport sau permise numai în anumite condiții;

1.4.3. — anumite expediții să se bucure de prioritate.

Aceste măsuri trebuie făcute publice.

1.5. În caz de necesitate, transporturile militare se vor efectua neîntrerupt.

ARTICOLUL 2

Termeni din regulament

Înțelesul termenilor folosiți în prezentul Regulament este arătat în anexă.

ARTICOLUL 3

Răspunderea căii ferate pentru agenții săi

3.1. Calea ferată este răspunzătoare de greșelile sau abuzurile comise de agenții aflați în serviciul ei, precum și de cele ale altor persoane care participă, din dispoziția ei, la executarea unui transport cu care s-a însărcinat.

3.2. În cazul în care, la cererea celui interesat, agenții căii ferate sau alte persoane întocmesc documente de transport fac traduceri sau alte servicii care nu cad în sarcina căii ferate, se consideră că lucrează în contul și pe răspunderea persoanei interesate pentru care fac aceste servicii.

3.3. Calea ferată nu răspunde de bagajele încredințate în stații și trenuri unor persoane care nu fac parte din categoria celor prevăzute la art. 3.1.

ARTICOLUL 4

Tarife. Înțelegeri speciale

4.1. La stabilirea și aplicarea tarifelor căii ferate se are în vedere acoperirea costurilor și obținerea unui minim de profit, în condițiile de performanță și constrângeri financiare conform reglementărilor legale în vigoare.

4.2. Tarifele de transport se modifică conform criteriilor stabilite prin lege.

4.3. Prețul prestației de transport se stabilește conform tarifului căii ferate valabil în momentul încheierii contractului de transport. Tarifalul căii ferate trebuie să conțină elementele necesare pentru calculul tarifelor de transport și a celor accesorii, precum și, dacă este cazul, condițiile de convertire a valutei.

4.4. Calea ferată va elabora tarife directe formate din cumularea tarifelor fiecărei căi ferate (transportatori feroviari autorizați), care vor sta la baza stabilirii prețului transporturilor și a lichidării conturilor dintre căile ferate.

4.5. Tarifele căilor ferate se publică în Buletinul comercial CFR și se aplică în aceleași condiții, uniform tuturor clienților. Tarifele pentru călători sunt aduse la cunoștința publică și prin alte mijloace de informare în masă, inclusiv prin afișare în stații.

4.6. Calea ferată acordă reduceri tarifare în baza unor acte normative cu asigurarea compensărilor aferente de către autoritatea, agentul, respectiv organizația care a solicitat reducerea.

4.7. Calea ferată poate stabili condiții care comportă reduceri de tarife sau alte avantaje, în condițiile legii.

La aceleași condiții calea ferată asigură un tratament asemănător.

Calea ferată poate acorda reduceri tarifare în scopuri comerciale.

4.8. Calea ferată este în drept să perceapă și alte sume neprevăzute în tarife, ca urmare a unor costuri provocate de clienți, efectuate de aceasta în timpul transportului. Aceste costuri trebuie justificate și decontate separat pe documentul de transport, anexându-se documentele justificative.

4.9. Tarifele căii ferate intră în vigoare după publicare.

4.10. Tarifele, normele și instrucțiunile de serviciu nu pot deroga de la Regulament.

ARTICOLUL 5

Cursul de schimb al monedelor

În condițiile aplicării tarifelor (tarife de import-export, transport internațional și altele similare), care, potrivit legii, se pot încasa în valută, calea ferată trebuie să facă public, conform art. 4.5, cursul de schimb la care efectuează convertirea sumelor în monedă străină și acceptarea la plată a monedelor străine.

ARTICOLUL 6

Sesizări

6.1. Sesizările clienților care necesită rezolvări operative se adresează șefului stației, respectiv șefului de tren, în caz că trenul este în mers. Aceștia sunt obligați să ia măsurile de rezolvare care se impun în limita competențelor lor.

6.2. Sesizările publicului se pot adresa verbal sau în scris și se înregistrează în registrul de sesizări care se află în fiecare stație.

6.3. Calea ferată va răspunde în scris petiționarului în termen de 30 de zile.

ARTICOLUL 7

Răspunderea în caz de accident nuclear

Calea ferată este scutită de răspunderea ce îi revine potrivit Regulamentului, când paguba a fost cauzată de un accident nuclear și dacă, în aplicarea legilor și regulamentelor care reglementează răspunderea în domeniul energiei nucleare, cel care exploatează o instalație nucleară sau o altă persoană care îl substituie sunt răspunzători de această pagubă.

TITLUL II

Transportul călătorilor și bagajelor

CAPITOLUL 1

Transportul călătorilor

ARTICOLUL 8

Condițiile de acceptare la transport

8.1. — Calea ferată efectuează transporturile de călători conform Regulamentului atâta timp cât:

8.1.1. — călătorul se conformează prezentului Regulament, tarifelor și dispozițiilor căii ferate făcute publice;

8.1.2. — transportul este posibil cu agenții și mijloacele de transport disponibile care permit satisfacerea nevoilor regulate ale traficului;

8.1.3. — transportul nu este împiedicat de împrejurări pe care calea ferată nu le poate evita și a căror înlăturare nu depinde de ea.

ARTICOLUL 9

Persoane excluse la transport. Admiterea condiționată

9.1. În tren și în stație nu se admit sau pot fi evacuate:

9.1.1. — persoanele în stare de ebrietate sau drogate, acelea care prin comportare deranjează pe ceilalți călători sau care produc vătămări materialului rulant sau care nu respectă prevederile prezentului Regulament. Aceste persoane nu au dreptul la restituirea costului călătoriei și a tarifelor plătite pentru transportul bagajelor lor;

9.1.2. — persoanele care din cauză de boală sau din alte cauze incomodează pe ceilalți călători, în afară de cazul când călătoresc contra plată într-un compartiment întreg. Persoanele care s-au îmbolnăvit pe parcurs trebuie să fie transportate până la prima stație, unde li se acordă îngrijirile necesare. Acestor persoane li se restituie diferența dintre tarifele plătite și cele aferente pentru parcursul efectuat, atât pentru legitimația de călătorie, cât și pentru bagaj, în condițiile prevăzute la art. 33;

9.1.3. — persoanele care insultă personalul căii ferate aflat în timpul serviciului. Acestora li se întocmește proces-verbal de contravenție.

9.2. Transportul bolnavilor contagioși se reglementează prin instrucțiuni comune ale căii ferate și ale instituției de stat însărcinată cu ocrotirea sănătății publice.

ARTICOLUL 10

Mersul trenurilor și suspendarea circulației trenurilor

10.1. Călătorii se transportă cu trenuri prevăzute în mersul trenurilor publicat și afișat la stații, cu trenuri suplimentare, cu vagoane suplimentare sau cu trenuri special comandate, necuprinse în mersul trenurilor.

10.2. Calea ferată trebuie să aducă la cunoștința publicului întreruperea circulației trenurilor prin mass-media și afișare în stații.

10.3. Întârzierea trenurilor se aduce la cunoștința publicului prin anunțuri afișate în stații sau transmise prin instalațiile de amplificare existente.

10.4. Condițiile în care pot fi utilizate anumite trenuri, vagoane sau servicii se prevăd în mersul trenurilor și, după caz, în normele uniforme privind transporturile.

10.5. Când din cauza întârzierii trenului, călătorul nu prinde trenul de legătură pentru continuarea călătoriei, calea ferată este obligată să-l transporte cu bagajele sale, fără a percepe noi tarife, cu primul tren de același rang sau de rang inferior, pe aceeași rută sau pe altă rută, astfel ca acesta să ajungă la destinație cu întârzierea cea mai mică.

10.6. În cazul suspendării circulației unui tren, dacă acest fapt nu a fost cunoscut înainte de plecarea din stația de pornire, iar călătorul nu dorește să continue călătoria cu alte trenuri sau pe alte rute, calea ferată este obligată să-l aducă înapoi la stația de plecare, cu primul tren în circulație, fără plată, restituindu-i-se tarifele plătite pentru distanța neefectuată.

10.7. Dacă întreruperea sau suspendarea circulației unui tren a fost anunțată înaintea plecării din stația de pornire, călătorii vor plăti tarifele aferente rutei ocolitoare.

10.8. În cazul când linia s-a întrerupt într-un punct, calea ferată va organiza, pe cât posibil, un serviciu de transport pentru călători și bagaje cu alte vehicule. Tarifele plătite pentru transportul cu aceste vehicule vor fi suportate de călători dacă întreruperea a fost anunțată înainte de plecarea trenului din stația de pornire.

10.9. Călătorul poate renunța la călătorie sau amâna călătoria dacă prezintă legitimația pentru viza de neutilizare în termenul prevăzut în normele uniforme privind transporturile. Dacă se întrebuițează un tren sau servicii cu tarife mai mari, călătorul va plăti diferența de tarif.

10.10. Prin aceste dispoziții nu se prelungește durata legitimațiilor de călătorie al căror timp de întrebuițare este determinat prin normele uniforme privind transporturile.

ARTICOLUL 11

Legitimațiile de călătorie și durata valabilității lor

11.1. Orice legitimație de călătorie trebuie să conțină mențiunile prevăzute în normele uniforme privind transporturile.

11.2. Legitimațiile de călătorie se obțin de la stații, agenții, de la agenți autorizați, precum și de la personalul de tren, în condițiile stabilite de calea ferată.

11.3. Tarifele pentru legitimațiile de călătorie obținute de la agenții, agenți autorizați și de la personalul de tren pot fi mai mari decât cele de la casele de bilete din stații, în condițiile legii.

11.4. Călătorul trebuie să verifice pe loc, la primirea legitimației de călătorie dacă aceasta corespunde cererii sale.

11.5. Revinderea legitimațiilor de călătorie nu este permisă. Legitimațiile de călătorie găsite în aceste cazuri vor fi anulate, iar călătorii vor fi considerați și tratați ca fără legitimație de călătorie.

Persoanele neautorizate care revând legitimații de călătorie vor fi tratate drept contravenienți.

11.6. Cedarea legitimațiilor de călătorie altor persoane care nu au dreptul la acestea este interzisă. Legitimațiile găsite în această situație sunt reținute de personalul de tren; călătorii în cauză vor fi considerați și tratați fără legitimație de călătorie.

11.7. Calea ferată va face publice, conform art. 4.5, normele de utilizare și duratele de valabilitate ale legitimațiilor de călătorie.

ARTICOLUL 12

Ocuparea și rezervarea locurilor

12.1. Călătorul poate ocupa loc în tren, respectând dreptul la clasă și serviciile oferite de legitimația sa de călătorie.

12.2. La trenurile cu regim de rezervare a locurilor călătorul poate ocupa numai locurile înscrise în legitimația de călătorie.

12.3. Modalitățile de rezervare a locurilor în trenuri sunt reglementate de calea ferată și aduse la cunoștința publicului călător prin mersul de tren.

12.4. În condițiile stabilite prin norme uniforme, călătorul poate să utilizeze un loc la o clasă superioară, servicii superioare sau un tren de categorie superioară celor indicate pe bilete sau poate cere să i se modifice itinerarul.

12.5. Călătorul care nu poate obține loc și nu consimte să călătorească în picioare are dreptul să ceară restituirea tarifului de transport, amânarea călătoriei sau plata diferenței pentru călătoria la o clasă superioară.

12.6. La trenurile fără regim de rezervare, totuși, în condițiile normelor uniforme, se pot rezerva compartimente întregi.

ARTICOLUL 13

Reduceri din tarifele de călători

13.1. Copiii până la vârsta de 5 ani împliniți pentru care nu se cere un loc separat, se transportă gratuit, fără legitimație de călătorie.

13.2. Copiii până la vârsta de 10 ani împliniți plătesc 50% din tariful de transport și din suplimentul de tren, având drept la loc separat. La trenurile cu locuri rezervate plătesc și tariful integral al tichetului.

13.3. Calea ferată poate acorda și alte reduceri, reglementate prin tarife și aduse la cunoștința publicului călător prin publicare, conform art. 4.5.

13.4. Nici o reducere acordată de calea ferată nu se mai poate aplica legitimațiilor de călătorie care se bucură deja de o reducere din tariful întreg.

13.5. Călătorii care beneficiază de reduceri trebuie să prezinte la cererea organului de control dovada că pot beneficia de reducerile respective.

ARTICOLUL 14

Dreptul la transport

14.1. Călătorul trebuie să posede o legitimație de călătorie valabilă la data, trenul, clasa și serviciul utilizat, obținută conform reglementărilor căii ferate. Celor care contravin acestei prevederi calea ferată nu le recunoaște nici un drept, de nici o natură, și nu răspunde de nici o daună ce eventual ar suferi.

14.2. Călătorul este obligat să păstreze legitimația de călătorie asupra sa în tot timpul călătoriei și să o prezinte pentru verificare, la cerere, personalului de tren sau agentului căii ferate împuternicit în acest scop.

14.3. Legitimațiile de călătorie care prezintă modificări necertificate de calea ferată nu sunt valabile și sunt retrase de agenții căii ferate.

14.4. Călătorul care nu prezintă, în tren, o legitimație de călătorie valabilă este obligat să plătească tariful de taxare în tren. În cazul în care refuză plata tarifului de taxare în tren este contravenient și tratat potrivit legii.

14.5. Călătorii contravenienți care nu pot fi legitimați pentru întocmirea procesului-verbal de contravenție se predau Corpului gardienilor feroviari sau organelor de poliție, pentru identificare.

14.6. Verificarea legitimațiilor de călătorie, în tren, în timpul staționării în stații se reglementează prin normele uniforme privind transporturile.

ARTICOLUL 15

Înteruperea călătoriei

15.1. Legitimația de călătorie dă dreptul, de regulă, la o singură întrerupere a călătoriei de maximum 24 ore de la plecarea trenului cu care a sosit călătorul sau de la plecarea primului tren de legătură de același rang. Excepțiile sunt prevăzute în normele uniforme.

15.2. Condițiile în care se acordă întreruperea călătoriei sunt reglementate prin normele uniforme.

ARTICOLUL 16

Reguli pentru călători

16.1. Călătorii sunt obligați să se conformeze Regulamentului.

16.2. Călătorilor li se interzic următoarele fapte:

16.2.1. — călătoria pe acoperișul vagoanelor, pe scări, pe tampoane, între vagoane și în alte locuri care nu sunt destinate călătorilor;

16.2.2. — urcarea și călătoria în trenuri speciale, de marfă, de lucru, în vagoane cu afectare anumită afișată pe ele, în vagoane de bagaje, de mesagerie, de coletărie, poștale și în cabina locomotivei;

16.2.3. — fumatul în vagoane, săli de așteptare, holuri, cu excepția locurilor unde fumatul este permis și acest lucru este afișat;

16.2.4. — urcarea sau coborârea din vehicule în mișcare, aplecarea în afară sau rezemarea de uși, respectiv deschiderea ușilor în timpul mersului trenului;

16.2.5. — aruncarea obiectelor pe ferestrele sau ușile vagoanelor;

16.2.6. — urcarea sau coborârea obiectelor și persoanelor pe ferestrele vagoanelor;

16.2.7. — deteriorarea vagoanelor, clădirilor sau instalațiilor prin distrugere sau sustragere a pieselor sau dotărilor din inventarul acestora;

16.2.8. — neeliberarea locului ocupat în vagon, care nu corespunde cu cel prevăzut în legitimația de călătorie;

16.2.9. — exercitarea comerțului în trenuri sau în stații fără autorizație eliberată de calea ferată;

16.2.10 — lipirea de afișe în trenuri sau în stații fără acordul scris al căii ferate;

16.2.11. — traversarea liniilor prin alte locuri decât cele special amenajate pentru călători;

16.2.12. — intrarea sau staționarea în incinta unităților acolo unde accesul publicului este interzis prin afișe sau pictograme corespunzătoare;

16.2.13. — apelarea la mila călătorilor sau practicarea de jocuri de noroc în trenuri sau unități de cale ferată;

16.2.14. — tulburarea liniștii călătorilor prin producerea de zgomote;

16.2.15. — provocarea de scandal în trenuri sau în incinta unităților de cale ferată;

16.2.16. — refuzul călătorilor consumatori de a părăsi vagonul restaurant după ora de închidere a acestuia;

16.2.17. — acționarea semnalului de alarmă sau a frânei de mână pentru motive nejustificate de un pericol iminent pentru siguranța trenului sau a călătorilor;

16.2.18. — murdărirea vehiculelor și a spațiilor afectate publicului, inclusiv a celor dintre linii, scrierea sau desenairea neautorizată pe pereții vagoanelor sau ai clădirilor căii ferate, dezlipirea fără drept a afișelor;

16.2.19. — transportul în vagoanele de călători a obiectelor sau substanțelor inflamabile, explozibile, radioactive, otrăvitoare și rău mirositoare care, potrivit legii și reglementărilor căii ferate, nu sunt permise la transport;

16.2.20. — prejudicierea intereselor celorlalți călători, împiedicarea liberei circulații a publicului în trenuri și stații, încălcarea normelor de protecție a mediului și contra incendiilor.

16.3. Călătorilor care contravin prevederilor de mai sus, calea ferată nu le recunoaște nici un drept, de nici o natură, și nu răspunde de nici o daună ce eventual ar suferi.

16.4. Călătorul care prin faptele sale a adus prejudicii de orice fel căii ferate este obligat la plata despăgubirilor prevăzute în tarife.

16.5. Constatarea abaterilor de la regulile de călătorie se face de către agenții autorizați de calea ferată, sau organele de ordine publică și se sancționează conform legii.

ARTICOLUL 17

Bagaje de mână

17.1. Călătorul poate să ia cu el în vagoanele de călători, în mod gratuit, obiecte ușor de purtat (bagaje de mână). Bagajele de mână (valize, pachete și altele asemănătoare) trebuie să fie ușor de manipulat, bine ambalate, astfel încât să nu fie posibilă scurgerea conținutului, avarierea sau murdărirea vagoanelor sau incomodarea celorlalți călători.

17.2. Fiecare călător dispune, pentru bagajele sale de mână, doar de spațiul situat deasupra locului pe care îl ocupă sau de un spațiu echivalent în boxa pentru bagaje a vagoanelor. Greutatea totală a bagajelor de mână admisă pentru fiecare loc ocupat este de 30 kg.

17.3. În vagoanele de călători nu pot fi introduse ca bagaje:

17.3.1. — materiile și obiectele excluse de la transportul de bagaje;

17.3.2. — obiectele de natură să stânjenească sau să incomodeze călătorii ori să cauzeze o pagubă călătorilor sau căii ferate;

17.3.3. — obiectele interzise prin actele normative ale autorităților administrative;

17.3.4. — vietățile, potrivit art. 18.

17.4. Calea ferată are dreptul să se asigure, în prezența călătorului, de natura obiectelor introduse în vagoanele de călători și în stație. Dacă nu este posibil să se identifice persoana care a luat cu ea obiectele supuse verificării, calea ferată efectuează verificarea în prezența Corpului gardienilor feroviari sau a organelor de poliție.

17.5. Supravegherea obiectelor pe care călătorul le ia cu el în vagon revine acestuia.

17.6. Călătorul este răspunzător de orice pagubă cauzată de obiectele și vietățile pe care le ia cu el în vagon.

17.7. Aceste dispoziții nu influențează răspunderea pe care o poate avea calea ferată potrivit art. 34.

17.8. Bagajele de mână care depășesc limitele de mai sus se predau ca bagaje înregistrate la vagonul de bagaje sau la magazia stației de plecare.

ARTICOLUL 18

Transportul vietăților în vagoanele de călători

18.1. Animalele, păsările, reptilele, peștii, insectele vii nu se pot lua în vagoanele de călători.

18.2. Excepțiile de la art. 18.1 sunt prevăzute prin normele uniforme.

18.3. Călătorul răspunde de prejudiciile produse de vietățile luate cu el în vagon. Această dispoziție nu influențează răspunderea pe care o poate avea calea ferată potrivit art. 34.

ARTICOLUL 19

Avarierea și murdărirea vagoanelor sau a instalațiilor

Călătorul este obligat să despăgubească calea ferată pentru daunele cauzate prin avarierea sau murdărirea vagoanelor sau a instalațiilor, conform reglementărilor în vigoare.

ARTICOLUL 20

Alte forme de contractare a transporturilor de călători

20.1. Calea ferată poate să ofere publicului vagoane și trenuri special comandate, altele decât cele publicate în mersul trenurilor, în condițiile prevăzute în normele uniforme.

20.2. Calea ferată poate face servicii de transport integrate și cu alte mijloace de transport.

CAPITOLUL 2

Transportul bagajelor înregistrate

ARTICOLUL 21

Transportul bagajelor înregistrate. Trenurile care transportă bagaje

21.1. Calea ferată efectuează orice transport de bagaje cu condiția ca:

21.1.1. — bagajele să aparțină unui călător care posedă legitimație de călătorie și care solicită deplasarea acestora până la destinația prevăzută în legitimație;

21.1.2. — bagajele să îndeplinească prevederile din Regulament și din tarif;

21.1.3. — transportul să fie posibil cu personalul și mijloacele de transport prevăzute în mersul trenurilor;

21.1.4. — transportul să nu fie împiedicat de împrejurări pe care calea ferată nu le poate evita și a căror înlăturare nu depinde de ea.

21.2. Calea ferată transportă bagaje înregistrate numai cu trenurile de călători prevăzute cu vagoane de bagaje. Aceste trenuri sunt publicate în mersul trenurilor.

21.3. Asigurarea și interesul la eliberare a bagajelor înregistrate sunt reglementate prin normele uniforme.

ARTICOLUL 22

Obiecte admise la transport cu trenurile de călători

22.1. Bagajele înregistrate admise la transport sunt obiecte destinate scopurilor călătoriei, conținute în cutere, geamantane, panere, valize, saci de voiaj, cutii sau alte ambalaje de acest fel, precum și aceste ambalaje.

22.2. În cazul când servesc pentru uzul călătorului, sunt admise la transport:

22.2.1. — fotolii portative sau pe roți pentru bolnavi;

22.2.2. — cărucioare pentru copii;

22.2.3. — instrumente muzicale în cutii sau în huse;

22.2.4. — materiale pentru reprezentațiile artiștilor cu condiția ca împachetarea, volumul și greutatea să permită să fie ridicate și așezate ușor în vagonul de bagaje;

22.2.5. — instrumente de inginerie până la 4 metri lungime și unelte de lucru manual;

22.2.6. — biciclete și motorete cu un loc, cu condiția ca accesoriile lor să fie demontate și rezervorul de benzină să aibă robinet de golire și să fie complet gol;

22.2.7. — săniuțe, schiuri, vele și alte materiale sportive care pot fi transportate ca bagaje;

22.2.8. — cutere cu eșantioane, animale sau păsări închise în cuști sau colivii care prezintă garanții privind soliditatea și nu constituie un pericol pentru personalul de serviciu și alte obiecte care nu servesc pentru uzul personal al călătorului, prevăzute în normele uniforme privind transporturile.

ARTICOLUL 23

Obiecte excluse de la transport ca bagaje

Sunt excluse de la transport:

23.1. — obiectele care sunt excluse sau condițional admise, în lipsa condițiilor impuse la transport pe calea ferată prin normele tehnice interne sau internaționale;

23.2. — obiectele al căror transport este interzis prin dispoziții de ordin sanitar, veterinar, fitosanitar, fiscal, vamal și administrativ sau prin restricții de trafic ale căii ferate.

ARTICOLUL 24

Înregistrarea și transportul bagajelor

24.1. Înregistrarea și expedierea bagajelor se fac pentru primul tren care transportă bagaje numai dacă au fost predate cu cel puțin 15 minute înainte de plecare.

24.2. Înregistrarea bagajelor se face la cererea călătorului, în baza legitimației de călătorie valabilă cel puțin până la destinația bagajelor și pe itinerariul prevăzut în legitimație. Calea ferată nu răspunde pentru indicarea eronată a parcursului pentru expediția de bagaje.

24.3. Tariful de transport al bagajelor trebuie să fie plătit la înregistrare.

ARTICOLUL 25

Recipisa de bagaje

25.1. La înregistrarea bagajelor se eliberează călătorului o recipisă de bagaje.

25.2. Recipisa trebuie să cuprindă mențiunile prevăzute în normele uniforme privind transporturile.

ARTICOLUL 26

Starea de prezentare, ambalajul și marcarea bagajelor

26.1. Bagajele a căror stare, mod de prezentare sau ambalare sunt necorespunzătoare sau care prezintă semne evidente de avarii pot fi refuzate de calea ferată.

Dacă le acceptă la transport, calea ferată face o mențiune corespunzătoare pe recipisa de bagaje. Acceptarea de către călător a recipisei de bagaje cu o astfel de mențiune este considerată ca o dovadă că exactitatea acestei mențiuni a fost recunoscută de călător.

26.2. Bagajele trebuie să poarte etichete cu numele și adresa expeditorului și destinatarului, precum și stația de destinație, amplasate pe colet într-un loc vizibil, bine fixate, scrise fără a se putea șterge, clar, nepermițând nici o confuzie.

26.3. Inscricțiunile vechi trebuie să fie înlăturate de călător. Dacă acest serviciu se face de calea ferată, călătorul va plăti tariful aferent.

26.4. Calea ferată poate refuza bagajele care nu îndeplinesc condițiile de la art. 26.2 și 26.3.

ARTICOLUL 27

Răspunderea călătorului. Verificarea. Tarif suplimentar

27.1. Călătorul este răspunzător de toate consecințele nerespectării prevederilor din articolele 22, 23 și 26.

27.2. Calea ferată are dreptul, în caz de indicii de încălcare a prevederilor legale, să verifice dacă conținutul bagajelor corespunde normelor. Călătorul trebuie să fie invitat să asiste la verificare. Dacă acesta nu se prezintă sau dacă nu poate fi găsit, verificarea trebuie să fie făcută în prezența gardienilor feroviari ori a organelor de poliție, sau a doi martori străini de calea ferată.

27.3. Dacă se constată o încălcare a condițiilor legale de transport, călătorul trebuie să plătească cheltuielile ocazionate de verificare și/sau tariful aferent. În cazul încălcării articolelor 22 și/sau 23, precum și pentru falsa declarație de conținut sau de greutate, calea ferată percepe tariful suplimentar, inclusiv plata diferenței dintre tariful de transport și despăgubirea pentru eventualele prejudicii.

ARTICOLUL 28

Eliberarea

28.1. Eliberarea bagajelor se face în schimbul predării recipisei de bagaje și, dacă este cazul, în schimbul achitării tarifelor care grevează expediția.

28.2. În stația de eliberare, sunt asimilate cu eliberările către deținătorul recipisei:

28.2.1. — remiterea bagajelor autorităților vamale sau agenților economici comisionari, în locurile lor de expediție sau în depozitele lor;

28.2.2. — încredințarea pentru păstrare de animale vii unui terț.

28.3. Deținătorul recipisei de bagaje poate cere eliberarea în stația de destinație, după sosirea trenului cu care bagajele trebuiau să fie transportate, de îndată ce a trecut timpul necesar pentru punerea lor la dispoziție, precum și dacă este cazul, pentru îndeplinirea formalităților cerute de organele vamale sau de alte autorități administrative.

28.4. În cazul când nu se prezintă recipisa de bagaje, calea ferată nu este obligată să elibereze bagajele decât aceluia care justifică dreptul său. Dacă această dovadă pare insuficientă, calea ferată poate cere depunerea unei garanții în lei sau valută.

28.5. Bagajele se eliberează în stația pentru care au fost înregistrate. La cererea deținătorului recipisei, făcută în timp util, dacă împrejurările permit și dacă prescripțiile vamale sau ale altor autorități administrative nu se opun la aceasta, bagajele pot fi restituite în stațiile de plecare sau din parcurs în schimbul predării recipisei de bagaje.

28.6. Deținătorul recipisei, căruia bagajele nu îi sunt eliberate în conformitate cu art 28.3, poate cere să se certifice pe recipisă data și ora la care el a cerut eliberarea.

28.7. În momentul eliberării, la cererea celui îndreptățit, calea ferată trebuie să procedeze la verificarea bagajelor în prezența sa, în vederea constatării unei pagube invocate

de el. Cel îndreptățit poate refuza primirea bagajelor, în cazul când calea ferată nu dă curs cererii sale.

Rezervele făcute de călător, dacă și-a primit totuși bagajele sale, n-au nici un efect dacă nu sunt confirmate în scris de calea ferată.

28.8. Bagajele care nu se reclamă în termen de 30 de zile socotite de la data sosirii pot fi utilizate de calea ferată în interes propriu sau pot fi valorificate prin licitație, pentru sumele obținute fiind aplicabile prevederile art. 75.8. Dacă conținutul bagajelor este supus alterării sau poate provoca eventuale vătămări, calea ferată este în drept să dispună vânzarea sau distrugerea, după caz, și înaintea expirării termenului de 30 de zile.

28.9. Dacă bagajele nu se ridică în termen de 24 de ore de la sosire, acestea vor fi supuse la tarife de magazinaj, pentru timpul ce depășește acest termen.

ARTICOLUL 29

Constatarea pierderilor și avarierii expedițiilor de bagaje

29.1. Pierderile parțiale sau avariile descoperite sau presupuse de calea ferată sau cele invocate de cel îndreptățit se constată conform prevederilor art. 75. Calea ferată face cercetările și comunică rezultatul celui interesat.

29.2. Pierderile totale ale bagajelor se cercetează de calea ferată. În acest scop expeditorul sau destinatarul, după caz, trebuie să depună la calea ferată o descriere cât mai exactă posibil a expediției de bagaje.

ARTICOLUL 30

Alte forme de contractare a transporturilor de bagaje

Calea ferată poate oferi călătorilor și alte forme de contractare a transporturilor de bagaje, stabilite prin normele uniforme privind transporturile.

CAPITOLUL 3

Dispoziții comune pentru transportul călătorilor și bagajelor

ARTICOLUL 31

Îndeplinirea formalităților administrative

Călătorul trebuie să se conformeze normelor vamale, fiscale, de poliție și ale autorităților administrative, atât în ceea ce privește persoana sa, cât și pentru bagajele sale de mână și înregistrate, respectiv pentru animalele și păsările pe care le ia cu el. El trebuie să asiste la controlul bagajelor sale, în afara excepțiilor prevăzute în legi și alte acte normative. Calea ferată nu este răspunzătoare față de călător, de prejudiciul rezultat din faptul că acesta nu ține seama de aceste obligații.

ARTICOLUL 32

Informarea călătorilor. Mersul trenurilor

32.1. Calea ferată trebuie să afișeze la loc vizibil, în stații, mersul trenurilor și tarifele pentru călători.

32.2. În stațiile cu trafic de călători important trebuie să existe ghișeu de informații, panouri de informații care afi-

șează suplimentar compunerea trenurilor, principalele legături între trenuri și alte informații utile călătorului.

32.3. Trenurile care circulă cu ordin special, care se pun și se retrag din circulație în condițiile stabilite de calea ferată se afixează în spațiul rezervat mersului de tren.

ARTICOLUL 33

Restituiri de tarife

33.1. Tariful de transport se restituie în totalitate sau parțial când:

33.1.1. — legitimația de călătorie nu a fost utilizată sau a fost utilizată parțial;

33.1.2. — datorită lipsei de loc, legitimația a fost utilizată într-o clasă sau un tren de categorie inferioară celor menționate pe legitimație;

33.1.3. — bagajele înregistrate au fost retrase la stația de primire sau eliberate într-o stație din parcurs în cazul când călătorul are dreptul la restituirea tarifelor de călătorie.

33.2. În situația de la art. 33.1.1. restituirea tarifului plătit poate fi cerută sub rezerva scăderilor prevăzute în normele uniforme. În cazul legitimațiilor de călătorie neutilizate sau utilizate parțial, motivate de cauză de moarte, boală, accidentarea călătorului, reținerea de către autorități și alte situații similare trebuie dovedite de călător cu acte.

33.3. Restituirea totală sau parțială se face în conformitate cu reglementările în vigoare aduse la cunoștință publicului călător.

33.4. În cazurile prevăzute la art. 33.1.1 și 33.1.2 este necesară viza de neutilizare în condițiile stabilite prin normele uniforme.

33.5. Limitele maxime privind restituirile se stabilesc sub formă de sumă pe kilogram masă, pe colet sau pe alte unități cantitative și se prevăd în tarife.

CAPITOLUL 4

Răspunderea căii ferate în caz de moarte sau de rănire a călătorilor

ARTICOLUL 34

Baza răspunderii

34.1. Calea ferată răspunde de paguba care rezultă din moartea, rănirea sau orice altă vătămare a integrității fizice sau mintale a unui călător, provocate printr-un accident în legătură cu exploatarea feroviară produs în timpul în care călătorul se află în vehicule, intră sau iese din acestea.

34.2. Calea ferată este, de asemenea, răspunzătoare de paguba care rezultă din pierderea totală sau parțială sau din avarierea obiectelor pe care călătorul victimă a unui astfel de accident le avea fie asupra sa, fie cu el ca bagaje de mână, inclusiv animale și păsări.

34.3. Calea ferată este scutită de această răspundere:

34.3.1. — dacă accidentul a fost provocat de împrejurări străine de exploatare, pe care calea ferată, cu toate diligențele cerute de particularitățile cazului respectiv, nu le putea evita și ale căror consecințe nu le putea preveni;

34.3.2. — total sau parțial, în măsura în care accidentul se datorează vinei călătorului sau unei comportări a acestuia care nu este conformă cu comportarea normală a călătorilor;

34.3.3. — dacă accidentul se datorează comportamentului unui terț pe care calea ferată, cu toate diligențele cerute de particularitățile cazului respectiv, nu îl putea evita și ale căror consecințe nu le putea înlătura.

34.4. Regulamentul nu înlătură răspunderea pe care o poate avea calea ferată pentru cazurile neprevăzute la art. 34.1.

ARTICOLUL 35

Daune-interese în caz de moarte

35.1. În caz de moarte a călătorului, daunele-interese cuprind:

35.1.1. — cheltuielile necesare ca urmare a decesului, în special cele pentru transportul cadavrelor, pentru înmormântare sau pentru incinerare;

35.1.2. — dacă moartea nu s-a produs imediat, daunele-interese prevăzute la articolul 36.

35.2. Dacă, în urma morții călătorului, rămân lipsite de susținător persoane față de care călătorul avea sau ar fi avut în viitor obligația de întreținere în virtutea legii, aceste persoane au dreptul să primească o indemnizație pentru această pierdere.

35.3. Acțiunea în daune-interese a persoanelor pe care călătorul le întreținea, fără a fi obligat prin lege, se exercită în condițiile legii.

ARTICOLUL 36

Daune-interese în caz de rănire

36.1. În caz de rănire sau orice vătămare a integrității fizice sau mintale a călătorului, daunele-interese cuprind:

36.1.1. — cheltuielile necesare, în special cele pentru tratament și pentru transport;

36.1.2. — repararea prejudiciului cauzat, fie prin incapacitatea de muncă totală sau parțială, fie prin sporirea trebuințelor.

ARTICOLUL 37

Repararea altor prejudicii

Calea ferată trebuie să plătească daune-interese și pentru alte prejudicii decât cele prevăzute la articolele 35 și 36, în special pentru prejudiciile morale și fizice (pretium doloris), precum și prejudiciul estetic, potrivit prevederilor legale referitoare la responsabilitatea civilă.

ARTICOLUL 38

Forma și limitarea daunelor-interese în caz de moarte și de rănire

38.1. Daunele-interese prevăzute la art. 35.2 trebuie acordate sub formă de sumă globală.

38.2. Alocarea unei rente în cazul prevăzut la art. 35.2 se poate acorda, la cerere, numai în condițiile legale.

38.3. Totalul daunelor-interese care urmează a fi acordate potrivit art. 38.1. se stabilește în conformitate cu prevederile legale. În aplicarea Regulamentului, se fixează pentru fiecare călător o limită maximă în sumă globală sau sub formă de rentă anuală corespunzătoare acestei sume globale, prin tarif.

ARTICOLUL 39

Limitarea daunelor-interese în caz de pierdere sau de avariere a obiectelor

Când calea ferată răspunde potrivit art. 34.2, ea trebuie să repare paguba până la concurența sumei stabilite pentru fiecare călător prin tarife.

ARTICOLUL 40

Interzicerea de a limita răspunderea

Dispozițiile tarifare și cele ale înțelegerilor speciale încheiate între calea ferată și călător, care urmăresc să scutească dinainte, total sau parțial, calea ferată de răspunderea sa, în caz de moarte și de rănire a călătorilor, sau care au ca efect să răstoarne sarcina probei ce revine căii ferate sau care stabilesc limite mai mici decât cele fixate la art. 38.2 și articolul 39, sunt nule de drept. Totuși, această nulitate nu atrage și pe aceea a contractului de transport.

ARTICOLUL 41

Transporturile mixte

41.1. Când vehiculele feroviare sunt transportate cu feribotul sub pavilion român, dispozițiile relative la răspunderea căii ferate în caz de moarte și de rănire a călătorilor sunt aplicabile pagubelor prevăzute la art. 34.1, cauzate de un accident în legătură cu exploatarea feroviară survenit în timp ce călătorul se află în vehiculele menționate ori în timpul în care intră sau iese din ele.

41.2. Când, ca urmare a unei împrejurări excepționale, calea ferată este obligată să-și întrerupă provizoriu exploatarea și transportă călătorii sau dispune transportul acestora cu un alt mijloc de transport, ea răspunde potrivit reglementărilor aplicabile aceluși mijloc de transport.

CAPITOLUL 5

Răspunderea căii ferate pentru bagaje

ARTICOLUL 42

Răspunderea colectivă a căii ferate pentru bagaje

42.1. Calea ferată care a primit bagaje la transport, eliberând o recipisă de bagaje, este răspunzătoare de executarea transportului pe întregul parcurs, până la eliberare.

42.2. Calea ferată de plecare și fiecare cale ferată următoare, prin însuși faptul luării în primire a bagajelor, participă la contractul de transport și își asumă obligațiile care rezultă din acesta.

Calea ferată de destinație poartă răspunderea, chiar dacă nu a primit bagajele.

ARTICOLUL 43

Intinderea răspunderii căii ferate

43.1. Calea ferată este răspunzătoare de paguba ce rezultă din pierderea totală sau parțială și din avarierea bagajelor înregistrate, survenită din momentul primirii la transport până la eliberare, precum și de eliberarea cu întârziere.

43.2. Calea ferată nu este răspunzătoare de bagajele de mână, păsările și animalele mici, a căror supraveghere îi incumbă călătorului.

43.3. Calea ferată este scutită de răspundere când pierderea sau avarierea rezultă din riscurile speciale inerente unora sau mai multora din faptele de mai jos:

43.3.1. — pierderea, avarierea sau eliberarea cu întârziere a avut drept cauză o culpă a călătorului, o dispoziție a acestuia care nu rezultă din vina căii ferate, un viciu propriu al bagajelor sau împrejurării pe care calea ferată nu le putea evita și ale căror consecințe nu le putea preveni;

43.3.2. — se constată o lipsă a ambalajului sau defecțuoșitatea acestuia;

43.3.3. — bagajele sunt de o natură specială, nedeclarată;

43.4. Calea ferată este, de asemenea, scutită de răspundere pentru paguba rezultată din cauza eliberării cu întârziere a bagajului, dacă probează că întârzierea a fost cauzată de împrejurări pe care calea ferată nu putea să le evite și/sau pe care n-ar fi putut să le înlăture.

ARTICOLUL 44

Sarcina probei

44.1. Proba că pierderea, avarierea sau eliberarea cu întârziere a avut drept cauză una dintre faptele prevăzute la art. 43.3 cade în sarcina căii ferate.

44.2. În cazul în care calea ferată, ținând seama de împrejurările de fapt, stabilește că pierderea sau avarierea a putut rezulta din unul sau mai multe riscuri speciale prevăzute la art. 43.3, există prezumția că paguba rezultă din aceste riscuri. Cei îndreptățiți păstrează totuși dreptul de a face dovada că paguba, în întregime sau în parte, nu a avut drept cauză unul din aceste riscuri.

ARTICOLUL 45

Prezumția de pierdere a bagajelor înregistrate

45.1. Cel îndreptățit poate să considere un bagaj ca pierdut, fără a avea de făcut alte dovezi, când el nu i-a putut fi eliberat sau ținut la dispoziția sa în cele 14 zile care urmează după data la care cererea de eliberare a fost prezentată în conformitate cu art. 28.3.

45.2. Când un bagaj înregistrat considerat pierdut este regăsit în curs de un an de la data cererii de eliberare, calea ferată trebuie să înștiințeze pe cel îndreptățit, dacă adresa acestuia este cunoscută sau poate fi aflată.

45.3. În termen de 30 de zile de la primirea acestei înștiințări cel îndreptățit poate pretinde să i se elibereze bagajul în una dintre stațiile din parcurs. În acest caz, el

trebuie să plătească tarifele aferente transportului bagajului de la stația de plecare până la cea unde are loc eliberarea și să restituie despăgubirea primită, din care se vor scădea cheltuielile care au fost cuprinse în această despăgubire. Cu toate acestea, el păstrează drepturile sale la despăgubire pentru eliberarea cu întârziere, prevăzute pentru declararea interesului eliberării la timp a bagajelor înregistrate.

45.4. În cazul când bagajul regăsit nu a fost reclamat în termenul prevăzut la art. 45.3 sau când bagajul este regăsit după mai mult de un an de la cererea de eliberare, calea ferată dispune de acesta, fie prin utilizarea în interesul propriu, fie prin valorificarea prin licitație.

ARTICOLUL 46

Despăgubiri în caz de pierdere

46.1. În caz de pierdere totală sau parțială a bagajelor, calea ferată trebuie să plătească, excluzând orice alte daune-interese:

46.1.1. — dacă valoarea pagubei este dovedită, o despăgubire egală cu această valoare, fără a depăși suma prevăzută în tarif, pe kilogram de masă brută lipsă sau pe colet;

46.1.2. — dacă valoarea pagubei nu este dovedită, o despăgubire forfetară pe kilogram de masă brută lipsă pe colet prevăzută în tarif, care este în valoare de 30-50% din valoarea de la art. 46.1.1.

46.2. Calea ferată restituie, în plus, tariful de transport, taxe vamale și celelalte sume plătite cu ocazia transportului coletului pierdut, sub rezerva excepțiilor prevăzute la art. 50 și cele privind declararea interesului eliberării la timp a bagajelor.

46.3. Modul de despăgubire se stabilește prin normele uniforme privind transporturile.

ARTICOLUL 47

Despăgubiri în caz de avariere

47.1. În caz de avariere a bagajelor, calea ferată trebuie să plătească, fără orice alte daune-interese, o despăgubire echivalentă cu deprecierea bagajelor, sub rezerva excepțiilor prevăzute la art. 52.2 și a celor privind declararea interesului eliberării la timp a bagajelor.

47.2. Despăgubirea nu poate depăși:

47.2.1. — suma la care s-ar fi ajuns în caz de pierdere totală, dacă totalitatea bagajelor este depreciată prin avariere;

47.2.2. — suma la care s-ar fi ajuns în caz de pierdere a părții depreciate, dacă numai o parte din bagaje este depreciată prin avariere.

ARTICOLUL 48

Despăgubiri în caz de eliberare cu întârziere

48.1. În caz de eliberare cu întârziere a bagajelor înregistrate, calea ferată trebuie să plătească, pentru perioade indivizibile de 24 de ore, calculate din momentul cererii de eliberare, însă cel mult 8 zile:

48.1.1. — dacă cel îndreptățit dovedește că din această cauză a rezultat o pagubă, inclusiv o avariere, o despăgubire egală cu cuantumul pagubei, cel mult suma stabilită pe kilogram din masa brută a bagajelor sau pe colet, prin tarife;

48.1.2. — dacă cel îndreptățit nu dovedește că din aceasta a rezultat o pagubă, o despăgubire stabilită pe kilogram de masă brută sau pe colet, prin tarif, care va fi de 4 sau 5 ori mai mică decât cea stabilită conform art. 48.1.1.

48.2. În caz de pierdere totală a bagajelor înregistrate, despăgubirea prevăzută la art. 48.1. nu poate fi cumulată cu cea de la art. 46.

48.3. În caz de pierdere parțială a bagajelor înregistrate, despăgubirea prevăzută la art. 48.1 se plătește pentru partea care nu s-a pierdut.

48.4. În caz de avariere a bagajelor înregistrate, care nu a rezultat din eliberarea cu întârziere, despăgubirea prevăzută la art. 48.1 se cumulează, dacă este cazul, cu cea de la articolul 47.

48.5. În nici un caz cumulul despăgubirii prevăzute la art. 48.1. cu cele de la art. 46 și 47 nu poate să dea loc la plata unei despăgubiri superioare celei care ar fi datorată în caz de pierdere totală a bagajelor.

ARTICOLUL 49

Declararea interesului eliberării la timp a bagajelor înregistrate

Declararea interesului eliberării la timp a bagajelor înregistrate se stabilește prin normele uniforme privind transporturile.

ARTICOLUL 50

Restituirea despăgubirilor

Orice despăgubire plătită pe nedrept trebuie restituită. În caz de fraudă, calea ferată are dreptul, pe lângă restituirea sumei plătite pe nedrept, la o sumă egală cu cea plătită fără să fie datorată, fără prejudiciul sancțiunilor penale și contravenționale.

ARTICOLUL 51

Autovehicule însoțite

51.1. În caz de întârziere la încărcare a unui autovehicul dintr-o culpă imputabilă căii ferate sau la eliberarea cu întârziere a acestuia, calea ferată trebuie să plătească, atunci când cel îndreptățit dovedește că din aceasta a rezultat o pagubă, o despăgubire al cărei cuantum nu poate depăși tariful de transport al vehiculului.

51.2. Dacă cel îndreptățit renunță la contractul de transport, în caz de întârziere la încărcare dintr-o culpă imputabilă căii ferate, tariful de transport al vehiculului și al călătorilor este restituit celui îndreptățit. În plus, acesta poate cere, când face dovada că din această întârziere a rezultat o pagubă, o despăgubire al cărei cuantum nu poate depăși tariful de transport al vehiculului.

51.3. În caz de pierdere a unui vehicul sau părți din acesta, despăgubirea care se plătește celui îndreptățit pentru paguba dovedită se calculează după valoarea uzuală a vehiculului și nu poate depăși suma stabilită în tarif.

51.4. În ceea ce privește obiectele plasate în vehicul, calea ferată nu este răspunzătoare decât de paguba cauzată din culpa sa. Despăgubirea totală care se plătește nu poate depăși suma stabilită prin tarif.

51.5. Calea ferată nu răspunde de obiectele plasate în exteriorul vehiculului, decât în caz de dol.

51.6. O remorcă cu sau fără încărcătură este considerată ca un vehicul.

CAPITOLUL 6

Dispoziții comune privind răspunderea

ARTICOLUL 52

Decăderea din dreptul de a invoca limitele de responsabilitate

52.1. Dispozițiile art. 38, 39, 46—48 și 51 din Regulament, care limitează despăgubirile la o anumită sumă, nu se aplică dacă s-a dovedit că paguba a rezultat datorită altor fapte pe care calea ferată le-a comis cu intenția de a provoca o astfel de pagubă.

52.2. În toate cazurile când pierderea totală sau parțială, avarierea sau întârzierea bagajelor înregistrate sau a autovehiculelor însoțite are drept cauză un dol sau o neglijență vădită, imputabilă căii ferate, călătorul trebuie despăgubit pentru paguba probată, până la concurența sumelor maxime prevăzute la art. 46,47 și 48.

ARTICOLUL 53

Dobânzi la despăgubire

53.1. Când calculul despăgubirii implică convertirea sumelor exprimate în unități monetare străine, aceasta se face după cursul din ziua și locul plății despăgubirii.

53.2. Cel îndreptățit poate să ceară dobânzi pentru despăgubire, calculate în procentul pe an prevăzut în tarif, cu începere din ziua reclamației prevăzute la art. 87 sau, dacă nu s-a făcut reclamația, din ziua chemării în judecată.

53.3. Cu toate acestea, pentru despăgubirile datorate potrivit art. 35 și 36, dobânzile nu curg decât din ziua în care s-au produs faptele care au servit la stabilirea cuantumului lor, dacă această zi este după data reclamației sau chemării în judecată.

53.4. Dobânzile nu sunt datorate în ceea ce privește bagajele decât dacă despăgubirea depășește nivelul stabilit în tarif pentru fiecare recipisă de bagaje.

53.5. În legătură cu bagajele, dacă cel îndreptățit nu prezintă căii ferate, într-un termen convenabil care îi este fixat, documentele justificative necesare pentru tratarea definitivă a reclamației, dobânzile nu curg între expirarea termenului fixat și prezentarea efectivă a documentelor.

TITLUL III Transportul mărfurilor

CAPITOLUL 1

Contractul de transport. Generalități

ARTICOLUL 54

Condițiile de acceptare la transport

54.1. Calea ferată efectuează transporturile conform Regulamentului atât timp cât:

54.1.1. — expeditorul se conformează normelor Regulamentului și tarifelor;

54.1.2. — transportul este posibil cu personalul și mijloacele de transport obișnuite;

54.1.3. — transportul nu este împiedicat de împrejurări pe care calea ferată nu le poate evita și care nu depind de ea pentru a fi înlăturate.

54.2. Calea ferată nu este obligată să primească mărfurile pentru a căror încărcare, transbordare sau descărcare sunt necesare mijloace speciale, în afară numai de cazurile în care stațiile în care ar trebui să se facă asemenea operațiuni, dispun de aceste mijloace.

54.3. Calea ferată nu este obligată să primească decât mărfurile al căror transport se poate face fără întârziere.

54.4. În condițiile stabilite de calea ferată, stațiile pot să primească provizoriu în depozit transporturile care nu se pot expedia imediat cu plata tarifului corespunzător. Luarea în păstrare se face sub rezerva ca primirea pentru expediere și aplicarea ștampilei de primire pe documentul de transport să aibă loc numai atunci când expedierea va fi posibilă. Calea ferată răspunde de marfă până la încheierea contractului de transport doar ca depozitar.

ARTICOLUL 55

Mărfuri excluse de la transport

55.1. Sunt excluse de la transport în condițiile prezentului Regulament :

55.1.1. — mărfurile al căror transport este interzis prin dispoziții legale sau pentru motive de ordine publică, fie chiar și numai pe o porțiune din parcurs;

55.1.2. — obiectele care, datorită dimensiunilor și masei lor sau însușirilor, nu pot fi transportate cu instalațiile sau cu mijloacele ordinare în exploatare, fie numai pe o porțiune din parcurs;

55.1.3. — materiile și obiectele excluse de la transport prin Regulamentul privind normele tehnice referitoare la transportul mărfurilor periculoase.

ARTICOLUL 56

Mărfuri admise la transport în anumite condiții

Categoriile de mărfuri prezentate în continuare se primesc la transport numai dacă, pe lângă condițiile generale, sunt îndeplinite și condițiile speciale prevăzute pentru aceste mărfuri și anume:

56.1. — materiile și obiectele admise la transport în condițiile normelor tehnice privind transportul mărfurilor periculoase;

56.2. — mărfurile pentru care sunt stabilite condiții speciale, prin dispoziții legale administrative, economice, sanitare, veterinarie, fitosanitare și altele similare, în condițiile prevăzute de aceste dispoziții; însoțirea animalelor vii este obligatorie;

56.3. — mărfurile al căror transport, încărcare, descărcare sau transbordare prezintă greutatea privind manipularea față de mijloacele sau instalațiile căii ferate, admise la transport în condițiile tehnice și de exploatare convenite de către calea ferată cu clientul, pentru fiecare caz în parte ;

56.4. — vehiculele feroviare care circulă pe roți proprii sunt admise la transport numai dacă se constată de către calea ferată că ele sunt apte de a circula pe roțile lor proprii, fapt atestat printr-o inscripție aplicată pe vehicul sau printr-un certificat special. Locomotivele, tenderele, automotoarele, trebuie să fie însoțite de un agent care să asigure întreținerea și ungerea vehiculului;

56.5. — cadavrele se admit la transport numai ca expediții de vagoane și numai pe baza autorizațiilor sanitare de transport mortuar eliberate conform legii. Însoțirea cadavrelor este obligatorie;

56.6. — mărfurile perisabile, animalele, păsările, peștele viu, albinele, vagoanele cu gabaritul de încărcare depășit, vehiculele cu sarcina pe osie depășită se primesc la transport în condițiile prevăzute în normele uniforme privind transporturile.

ARTICOLUL 57

Comandarea pentru încărcare a vagoanelor aparținând căii ferate

57.1. Expedițiile de vagoane complete se transportă și se tarifează diferențiat ca:

57.1.1. — vagoane izolate sau grupuri de vagoane;

57.1.2. — trenuri complete de marfă comandate, dintre cele prevăzute în mersul de tren în vagoane;

57.1.3. — trenuri special comandate care circulă după mers special, necuprinse în mersul trenurilor.

57.2. Clientul depune, la stație sau la agenția de marfă, comandă scrisă pentru punerea la dispoziție a mijloacelor de transport, cu minimum 5 zile înainte de începerea încărcării. Calea ferată poate percepe tarife de urgență, dacă clienții solicită mijloacele de transport pentru încărcarea expedițiilor, în interiorul celor 5 zile de la depunerea comenzii.

57.3. Comanda trebuie să conțină următoarele: stația de destinație a expediției, felul mărfii, modul de prezentare la transport, cantitatea, data și locul unde are loc încărcarea, tipul mijloacelor de transport, rechizitele necesare și trenul cerut pentru expediere.

57.4. La comandarea mijloacelor de transport pentru încărcare sau cel mai târziu la punerea lor la încărcare, clientul trebuie să convină, în condițiile tarifului, împreună

cu calea ferată asupra trenului cu care dorește îndrumarea expediției sale. Ca urmare:

57.4.1. — clientul trebuie să predea expediția către calea ferată în termenele convenite pentru ca transportul să poată pleca cu trenul la ora programată;

57.4.2. — calea ferată trebuie să garanteze îndrumarea expediției cu trenul cerut;

57.4.3. — expeditorul plătește tariful orar de utilizare pentru mijloacele de transport care compun expediția până la următorul tren, dacă expediția nu a plecat din vina lui cu trenul convenit;

57.4.4. — când expediția nu a plecat cu trenul convenit din vina căii ferate, aceasta nu va percepe tariful orar de utilizare. Dacă din această cauză se depășește termenul contractului de transport clientul are dreptul și la despăgubirile prevăzute în Regulament;

57.4.5. — pentru mijloacele de transport încărcate care așteaptă alt tren pentru îndrumare, ca urmare a faptului că expeditorul a prezentat scrisori de trăsură cu altă destinație decât cea din comandă, expeditorul plătește tariful orar de utilizare.

57.5. O dată cu depunerea comenzii, clientul depune la calea ferată garanția în lei sau valută prevăzută în tarife. Aceasta se restituie după încheierea contractului de transport.

57.6. Calea ferată poate încheia cu clienții cu care are relații stabile de afaceri convenții-cadru de încărcare — descărcare în care se reglementează modul cum se comandă mijloacele de transport pentru încărcare, locul de încărcare sau descărcare, modul de primire-predare a mărfurilor și mijloacelor de transport goale sau încărcate, programarea încărcărilor, modul de decontare a tarifelor, avizarea transporturilor și alte condiții. În acest caz, pentru acești clienți, nu se percepe garanție în lei sau valută.

57.7. Calea ferată nu este obligată să asigure pentru încărcare mijloace de transport de construcție specială dacă acestea nu sunt disponibile. În acest caz se vor oferi pentru încărcare vagoane și containere de uz general.

57.8. Neînceperea încărcării în termen de 6 ore de la punerea mijloacelor de transport la dispoziția clientului, conform comenzii, înseamnă renunțarea tacită la încărcare și dă dreptul căii ferate să facă venit garanția.

CAPITOLUL 2

Încheierea și executarea contractului de transport

ARTICOLUL 58

Predarea la transport și încărcarea mărfii

58.1. Expedițiile de marfă se predau căii ferate în zilele și orele de serviciu afișate la stații și agențiile comerciale. Predarea-primirea mărfii la transport este stabilită în normele uniforme privind transporturile.

58.2. Expeditorul răspunde de exactitatea și identitatea mărfurilor ce se expediază în raport cu datele înscrise în actele de livrare și scrisorile de trăsură, cât și de integritatea mărfurilor încărcate de el în mijloacele de transport.

58.3. Expeditorul și calea ferată convin cine execută încărcarea și descărcarea mărfii în mijlocul de transport. În lipsa unei convenții, încărcarea și descărcarea revine transportatorului pentru mesagerie și coletărie și, respectiv, expeditorului pentru vagoane complete și containere.

58.4. Cu excepția cazului când încărcarea se face de calea ferată, expeditorul mărfii răspunde de toate consecințele unei încărcări defectuoase a mijloacelor de transport și trebuie să repare prejudiciul suferit din această cauză, chiar dacă încărcarea s-a făcut de altă persoană în numele expeditorului.

58.5. Masa maximă care poate fi încărcată în mijlocul de transport nu trebuie să depășească o limită determinată de caracteristicile tehnice ale mijloacelor de transport și ale liniilor din parcurs. Limitele de încărcare se publică prin grija căii ferate, conform art. 4.5.

58.6. Pentru încărcarea, stivuirea, fixarea și protejarea mărfurilor în mijlocul de transport se aplică normele tehnice de încărcare a mijloacelor de transport.

58.7 Încărcătura vagoanelor descoperite și a platformelor nu trebuie să depășească gabaritul de încărcare admis pe liniile din parcurs. Dimensiunile gabaritului de încărcare sunt prevăzute în standardele de stat care se publică și de calea ferată.

58.8 Transportul mărfurilor perisabile, vietăților, cu gabaritul de încărcare depășit, cu sarcina pe osie depășită, mesageria, transportul multimodal și în mijloace particulare se execută în condiții speciale. Condițiile speciale și tehnologia de transport se stabilesc în normele uniforme privind transporturile.

58.9 Materiile și obiectele periculoase se transportă în condiții speciale, cu respectarea normelor tehnice internaționale și interne.

58.10 Expedițiile transportate în condiții speciale se pot tarifa după tarife speciale.

58.11 Vagoanele, containerele și rechizitele de încărcare care aparțin căii ferate ce se pun la dispoziția expeditorului pentru încărcare trebuie să fie în bună stare, curate și corespunzătoare cu natura mărfii ce urmează a fi încărcată.

58.12 Expeditorul trebuie să verifice dacă mijloacele de transport și rechizitele de încărcare aparținând căii ferate, puse la dispoziția sa, corespund transportului în bune condiții.

58.13 Dacă expeditorul încarcă mijlocul de transport sau folosește rechizitele de încărcare fără obiecțiuni, operează prezumția că acestea au fost corespunzătoare. Expeditorul răspunde de consecințele utilizării unor mijloace de transport nepotrivite cu felul mărfii și cu modul de prezentare a acesteia.

58.14 Calea ferată avizează pe expeditori despre punerea la dispoziție a mijloacelor de transport pentru încărcare prin afișare în stație. În convențiile-cadru de încărcare-descărcare se pot prevedea alte modalități de avizare. Calea ferată nu este obligată în nici un caz să obțină de la clienți o confirmare a avizării punerii mijloacelor de transport la dispoziție.

58.15. Expeditorii trebuie să predea către calea ferată mijloacele de transport încărcate cu ușile, clapele sau gurile de golire închise, părțile mobile și rechizitele montate.

58.16. În condițiile prevăzute în normele uniforme, calea ferată se îngrijește de dezinfectarea, dezinsectizarea, curățirea și spălarea vagoanelor care aparțin căii ferate.

58.17. Transbordarea mărfurilor între vagoane de ecartament diferit sau în cazul defectării vagoanelor sau în orice altă împrejurare impusă de condițiile de exploatare se execută de către calea ferată. Transbordarea mărfurilor care necesită mijloace sau condiții speciale sau care prezintă un pericol deosebit pentru cei care le manipulează se efectuează, la cererea căii ferate, de către expeditor sau destinatar.

58.18. În cazul în care operațiile de încărcare, descărcare sau transbordare a mărfurilor se efectuează de expeditor sau de destinatar, aceștia răspund pentru degradarea mijloacelor de transport, rechizitelor și instalațiilor căii ferate produse din vina lor, precum și pentru pierderea părților mobile datorită nemontării lor după încărcare, descărcare sau transbordare.

ARTICOLUL 59

Încheierea contractului de transport

59.1. Contractul de transport se încheie în momentul când:

59.1.1 — stația de expediție a primit integral marfa care face obiectul expediției în condițiile Regulamentului, însoțită de scrisoarea de trăsură, completată și semnată de către expeditor;

59.1.2. — stația de expediție aplică ștampila cu data primirii pe exemplarele scrisorii de trăsură. Data imprimată de mașina, instalația sau dispozitivul respectiv echivalează cu ștampila stației.

59.2. Lipsa, neregulile din documentul de transport sau pierderea acestuia nu afectează existența, nici valabilitatea contractului de transport, care rămâne supus dispozițiilor Regulamentului.

ARTICOLUL 60

Scrisoarea de trăsură

60.1. Calea ferată stabilește modelele privind scrisoarea de trăsură și modul ei de completare. Scrisorile de trăsură se tipăresc prin grija căii ferate sau de către clienți cu aprobarea căii ferate.

60.2. Calea ferată publică, conform art. 4.5, reglementările referitoare la completarea scrisorii de trăsură care înterează pe expeditor.

60.3. Scrisoarea de trăsură trebuie să cuprindă următoarele mențiuni obligatorii :

60.3.1. — data întocmirii;

60.3.2. — numele și adresa expeditorului; ca expeditor trebuie să fie înscrisă o singură persoană fizică sau juridică;

60.3.3 — denumirea stațiilor de expediție și destinație conform nomenclatorului stațiilor de cale ferată din tarif;

60.3.4. — numele și adresa destinatarului; se admite numele unei singure persoane fizice sau juridice;

60.3.5. — numărul și seria sigiliilor aplicate;

60.3.6. — denumirea mărfii, iar pentru expedițiile de coletărie și mesagerie, după caz, câtimea, felul ambalajului, marca și numărul coletelor și, în plus, pentru vagoanele particulare țara, pentru mărfurile a căror încărcare incumbă expeditorului;

60.3.7. — enumerarea detaliată a anexelor la scrisoarea de trăsură necesare formalităților administrative în parcurs;

60.3.8. — numărul mijlocului de transport;

60.3.9. — masa brută a mărfii și alte elemente de calcul care să permită determinarea cantității de marfă a expediției exprimată sub alte forme;

60.3.10. — mențiunea de francare, în sensul că tarifele de transport se plătesc la expediere sau când se depune un depozit de francare.

60.4. Nu este admisă adăugarea altor anexe decât cele prevăzute în Regulament și nici folosirea altui tip de document de transport.

60.5. Cu o singură scrisoare de trăsură pot fi predate la transport :

60.5.1. — obiecte indivizibile și de dimensiuni excepționale a căror încărcare necesită mai mult de un vagon;

60.5.2. — expedițiile încărcate în mai multe vagoane, dacă dispozițiile speciale ale tarifelor permit aceasta pentru întregul parcurs. În acest caz, grupul de vagoane constituie o expediție distinctă. Dispozițiile ulterioare date de expeditor nu trebuie să aibă ca efect despărțirea vagoanelor predate la transport cu o singură scrisoare de trăsură.

60.6. Nu pot fi predate la transport cu un singur document de transport:

60.6.1. — mărfurile care, datorită naturii lor, nu pot fi încărcate în comun cu alte mărfuri în același vagon;

60.6.2. — mărfurile admise la transport în anumite condiții când încărcarea lor în comun cu alte mărfuri este interzisă prin normele tehnice privind mărfurile periculoase;

60.6.3. — mărfurile a căror încărcare în comun ar contraveni normelor legale în vigoare;

60.6.4. — mărfurile a căror încărcare este în sarcina căii ferate, pe același document cu cele a căror încărcare este în sarcina expeditorului;

60.7. Pentru expedițiile care circulă și pe linii cu ecartament îngust, numărul scrisorilor de trăsură este determinat de încărcarea vagoanelor de cale normală.

60.8. Modul de lucru și răspunderile în cazul utilizării scrisorii de trăsură electronice se stabilesc prin normele uniforme.

ARTICOLUL 61

Răspunderea pentru mențiunile din scrisoarea de trăsură

61.1. Expeditorul răspunde de exactitatea indicațiilor și a declarațiilor înscrise, prin grija sa, în scrisoarea de trăsură. El suportă toate consecințele rezultate din faptul că aceste declarații sau indicații sunt incorecte, incomplete, prescurtate, insuficiente, neprecise sau scrise în alte rubrici decât în cele rezervate pentru fiecare din ele. Dacă o rubrică este insuficientă, printr-o mențiune făcută în acea rubrică, expeditorul va indica unde se găsește în scrisoarea de trăsură completarea indicațiilor sale.

61.2. Pentru expedițiile încărcate de expeditor, mențiunile din scrisoarea de trăsură referitoare la masa mărfii sau la numărul coletelor nu fac dovada împotriva căii ferate decât dacă verificarea acestei mase și a numărului coletelor a fost făcută efectiv de către calea ferată și certificată în scris pe documentul de transport.

ARTICOLUL 62

Plata prestației de transport

62.1. Tarifele de transport și accesorii sunt plătite de către expeditor dacă nu există o convenție contrară între expeditor și calea ferată.

62.2. Atunci când tarifele sunt în sarcina destinatarului și când destinatarul nu a ridicat scrisoarea de trăsură și nici nu a modificat contractul de transport, expeditorul rămâne obligat la plata tarifelor.

62.3. Dacă cheltuielile nu pot fi stabilite exact în momentul predării mărfii la transport, calea ferată pretinde drept garanție depunerea unei sume reprezentând aproximativ aceste cheltuieli. Decontarea cu expeditorul se face după eliberarea mărfii în stația de destinație.

62.4. Plata către calea ferată a tarifelor de transport se face:

62.4.1. — cu ocazia încheierii contractului de transport;

62.4.2. — o dată cu eliberarea mărfii;

62.4.3. — prin facturarea periodică, atunci când între calea ferată și client există convenție de plată centralizată a tarifelor de transport;

62.5. În cazul întârzierii plății prețului de transport, calea ferată este în drept:

62.5.1. — să perceapă majorări de întârziere, prevăzute în tarife;

62.5.2. — să refuze sau să oprească transporturile pentru raii platnici.

62.6. Amenziile vamale și ale altor autorități administrative stabilite în contul căii ferate care se referă la expediții se încasează de la expeditor sau destinatar, după caz.

ARTICOLUL 63

Declararea interesului la eliberare

63.1. Orice expediție poate face obiectul unei declarații a interesului la eliberare, înscrisă pe scrisoarea de trăsură,

percepându-se tariful respectiv. Condițiile de declarare a interesului la eliberare se stabilesc în normele uniforme privind transporturile.

63.2. Din motive de exploatare calea ferată poate introduce restricții în aplicarea declarării interesului la eliberare.

ARTICOLUL 64

Ramburse și deburse

64.1. Expeditorul poate încărca expediția sa cu un ramburs până la o valoare egală cu valoarea mărfii.

64.2. Calea ferată nu este obligată să achite expeditorului rambursul decât dacă suma i-a fost plătită de destinatar. Valoarea rambursului trebuie pusă la dispoziția expeditorului în termen de 30 de zile de la achitarea lui de către destinatar.

64.3. Dacă marfa a fost eliberată destinatarului, fără să se fi încasat în prealabil rambursul, calea ferată este obligată să plătească expeditorului valoarea pagubei până la maximum suma rambursului, păstrându-și dreptul său de acțiune contra destinatarului.

64.4. Debursele se efectuează pentru executarea unor operațiuni legate de marfa transportată.

64.5. Transporturile încărcate cu ramburse și deburse sunt supuse percepției unor tarife.

64.6. Rambursele și debursele se admit în conformitate cu prevederile normelor uniforme privind transporturile.

ARTICOLUL 65

Starea, ambalarea și marcarea mărfii

65.1. Când natura mărfii cere ca ea să fie ambalată, expeditorul trebuie să o protejeze astfel încât ea să fie ferită de pierderea totală sau parțială, precum și de avarii în timpul transportului și să nu poată pricinui pagube persoanelor, mediului, instalațiilor căii ferate sau celorlalte mărfuri. Expeditorul trebuie să folosească ambalajele care corespund standardelor sau altor norme tehnice în vigoare.

65.2. Când se prezintă pentru transport o marfă cu semne vizibile de deteriorare, degradare, calea ferată poate pretinde expeditorului să-și ia asupra sa răspunderea, făcând mențiuni în acest sens în scrisoarea de trăsură.

65.3. Ambalajul se consideră ca suficient în cazul în care se apreciază că el protejează marfa, de la predarea ei la transport până la eliberarea ei destinatarului, de riscurile inerente la transport și de consecințele lor.

65.4. Dacă, ținând seama de dispozițiile de mai sus, se apreciază că ambalarea este necesară, stația de expediție poate să refuze expediția chiar și atunci când expeditorul recunoaște, sub semnătură în scrisoarea de trăsură, lipsa, insuficiența sau defectuoșitatea ambalajului.

65.5. Expeditorul este răspunzător de consecințele lipsei, insuficienței sau defectuoșității ambalajului, conform mențiunilor din scrisoarea de trăsură, inclusiv de viciile ascunse ale ambalajului. Expeditorul este obligat să repare paguba suferită de calea ferată din această cauză.

65.6. Mărfurile care prin natura lor nu au nevoie de ambalaj se primesc la transport neambalate. Calea ferată poate să pretindă ca aceste mărfuri neambalate să fie prezentate la transport în unități de manipulare mai mari (legături, pachete, palete, containere, o anumită masă pe colet și alte modalități care facilitează operațiile de manipulare).

65.7. La expedițiile de vagoane complet acoperite sau containere, expeditorul trebuie să introducă în interiorul acestora datele de identificare ale expediției care să corespundă cu cele din scrisoarea de trăsură.

65.8. La expedițiile de coletărie sau mesagerie, expeditorul este obligat să aplice pe fiecare colet etichete de identificare sau inscripții exterioare distincte, care nu se pot șterge, fixate rezistent, care să nu permită confuzii și să corespundă datelor din scrisoarea de trăsură. Fiecare colet va avea înscris cât mai vizibil un număr de ordine, masa netă și brută.

65.9. La expedițiile de vagoane sau containere, expeditorul este obligat să aplice pe ambele părți ale acestora, în locurile special stabilite, etichete care să permită identificarea transportului. Calea ferată poate pretinde folosirea unor etichete tipizate.

65.10. Dacă la transportul unor mărfuri sunt necesare măsuri speciale de manipulare, depozitare și precauție, în funcție de natura lor, expeditorul trebuie să aplice etichete sugestive, care să indice modul de manipulare și depozitare a mărfurilor. Calea ferată poate pretinde folosirea unor etichete tipizate.

65.11. Coletele, paletele, containerele și vagoanele cu etichete sau inscripții vechi neîndepărtate nu se primesc la transport.

65.12. Mărfurile ce se transportă în vrac în vagoane descoperite trebuie astfel însemnate sau marcate de expeditor încât sustragerea din conținut să nu fie posibilă fără urme vizibile.

ARTICOLUL 66

Aplicarea sigiliilor

66.1. Expeditorul trebuie să aplice sigilii proprii la toate sistemele de închidere-deschidere care permit accesul în interiorul vagoanelor acoperite, containerelor, boxpaletelor cu capac, mijloacelor acoperite cu prelate și alte dispozitive ce se sigilează, încărcate de el. Pentru expedițiile însoțite nu este obligatorie sigilarea.

66.2. Sigiliile trebuie astfel confecționate și aplicate, încât să nu permită înlocuirea sau violarea lor fără urme vizibile.

66.3. Calea ferată aplică sigiliile sale ori de câte ori consideră că este în interesul ei să execute sigilarea.

66.4. Calea ferată stabilește modelul sigiliilor aplicate de expeditor.

66.5. Calea ferată poate să refuze la transport expedițiile ale căror sigilii aplicate de predător, organele vamale sau alte autorități administrative sunt deteriorate sau defectuoase.

66.6. Calea ferată poate admite folosirea de către expeditor a unor încuietori speciale.

ARTICOLUL 67

Verificarea de către calea ferată

67.1. Calea ferată are totdeauna dreptul să verifice dacă expediția corespunde mențiunilor făcute de expeditor în scrisoarea de trăsură și dacă normele referitoare la transportul mărfurilor admise în anumite condiții au fost respectate.

67.2. Rezultatul verificării mențiunilor înscrise de expeditor în documentul de transport trebuie să fie înscrise în acesta.

67.3. În cazul când se constată la colete, la mijlocul de transport, la sigilii, la semnele de marcaj sau la mărfuri urme de violare, pierderi, scurgeri, alterări, avarieri, substituiri, diluări, scăderi de masă peste toleranțele legale, se verifică conținutul expediției. Rezultatul verificării se consemnează într-un proces-verbal de constatare. La verificarea conținutului expediției, expeditorul sau destinatarul trebuie să fie invitat la verificare după cum aceasta are loc în stația de predare, în parcurs sau în stația de destinație. Dacă cel invitat nu se prezintă, verificarea se face de către agenții căii ferate în prezența organelor de poliție sau a unui specialist autorizat sau a doi martori care nu sunt salariați ai căii ferate.

Cheltuielile produse cu verificarea se suportă, după caz, de expeditor sau destinatar, în afară de cazul când verificarea se face din vina căii ferate.

67.4. Când, în urma verificării, se constată o altă masă, altfel de marfă sau alte date care modifică prețul de transport, se recalculează tarifele și se stabilesc diferențele de tarif.

Masa constatată de către calea ferată rămâne determinantă pentru calcularea tarifelor de transport.

67.5. Când, cu ocazia verificărilor, se constată pagube, se stabilesc elementele necesare calculului despăgubirilor.

ARTICOLUL 68

Supraîncărcături

68.1. Se consideră supraîncărcătură cantitatea de marfă care depășește limita de încărcare admisă în funcție de caracteristicile constructive ale vagonului sau containerului, respectiv de sarcina admisă pe osie sau pe metru liniar de vagon. Se consideră, de asemenea, supraîncărcătură depășirea limitei de încărcare a paletelor care aparțin căii ferate sau a celor aparținând clienților pe care le manipulează calea ferată.

68.2. Supraîncărcătura constatată în stația de predare trebuie să fie descărcată de expeditor.

68.3. Supraîncărcătura constatată în parcurs se descarcă de predătorul avizat în acest sens. Supraîncărcătura poate fi descărcată și de calea ferată, pe cheltuiala expeditorului. Supraîncărcăturile descărcate de calea ferată se pun la dispoziția expeditorului.

68.4. Dacă cel îndreptățit dispune ca supraîncărcătura să fie expediată la stația de destinație a încărcăturii principale, la o altă stație de destinație sau să fie înapoiată la stația de expediție, aceasta se tratează ca o expediție distinctă.

ARTICOLUL 69

Tarife suplimentare

69.1. Tarifele suplimentare sunt garantate prin dreptul de gaj al căii ferate privind marfa, oricare ar fi locul unde s-au constatat faptele care justifică perceperea lor.

69.2. Calea ferată poate să perceapă un tarif suplimentar pentru:

69.2.1. — declararea incorectă, inexactă sau incompletă a materiilor și obiectelor periculoase excluse sau admise condiționat la transport, potrivit normelor tehnice privind transportul mărfurilor periculoase;

69.2.2. — depășirea limitei de încărcare, când mijlocul de transport a fost încărcat de expeditor;

69.2.3. — necurățirea mijloacelor de transport după descărcare sau nemontarea părților mobile ale acestora la locul lor;

69.2.4. — alte cauze prevăzute în tarif.

69.3. Nu se percep tarife suplimentare în cazul când supraîncărcarea a intervenit în parcurs din cauza influențelor atmosferice, dacă se dovedește că încărcătura nu depășea limita de încărcare în momentul predării la transport.

ARTICOLUL 70

Documente pentru formalitățile administrative

70.1. Expeditorul trebuie să anexeze la scrisoarea de trăsură documentele necesare pentru îndeplinirea formalităților vamale, fiscale, de poliție, sanitar-veterinare, fitosanitare sau reglementate de alte autorități, înainte de eliberarea mărfii. Aceste documente trebuie să se refere numai la mărfurile care fac obiectul aceleiași scrisori de trăsură, dacă normele organelor vamale, ale autorităților administrative publice sau ale căii ferate nu dispun altfel.

70.2. Dacă expeditorul asistă el însuși la îndeplinirea formalităților cerute de organele vamale sau de alte autorități administrative publice ori este reprezentat printr-un mandatar, este de ajuns ca aceste documente să fie prezentate cu ocazia îndeplinirii formalităților menționate. În acest caz, expeditorul va înscrie în rubrica „mențiuni ale expeditorului” din scrisoarea de trăsură, cine și unde îi îndeplinește formalitățile.

70.3. Calea ferată nu este obligată să verifice dacă documentele prezentate sunt suficiente și exacte.

70.4. Expeditorul răspunde față de calea ferată pentru orice pagube care rezultă din lipsa, insuficiența sau inexactitatea acestor documente și neefectuarea mențiunilor în scrisoarea de trăsură, în afară de cazul în care calea ferată este în culpă.

70.5. Calea ferată răspunde, în caz de culpă, de consecințele pierderii, nefolosirii sau folosirii greșite a anexelor la scrisoarea de trăsură.

70.6. Expeditorul este obligat să se conformeze prescripțiilor vamale sau ale altor autorități administrative privitoare la ambalaj și la acoperirea cu prelate a mărfurilor.

ARTICOLUL 71

Îndeplinirea formalităților administrative

71.1. În cursul transportului, formalitățile cerute de organele vamale sau de alte autorități administrative publice se îndeplinesc de calea ferată, fără garantarea plății taxelor vamale care revin potrivit legii importatorului sau comisionarului în vamă, după caz.

Calea ferată poate să încredințeze această sarcină unui mandatar.

71.2. În îndeplinirea acestor formalități, calea ferată răspunde de culpa sa sau a mandatului său. Eventuala despăgubire nu poate niciodată să depășească pe cea prevăzută în caz de pierdere a mărfii.

71.3. Expeditorul, printr-o mențiune făcută în scrisoarea de trăsură, sau destinatarul, în cazul când are dreptul să modifice contractul de transport, poate cere:

71.3.1. — să asiste el însuși la aceste formalități sau să fie reprezentat de un mandatar, cu precizarea stației unde se vor efectua formalitățile;

71.3.2. — să îndeplinească el însuși aceste formalități sau să fie îndeplinite de un mandatar, potrivit legii;

71.3.3. — să plătească taxele vamale, alte tarife și cheltuieli, când asistă, el însuși sau mandatarul său, la formalități ori le îndeplinește, în condițiile legii. Nici expeditorul nici destinatarul care au dreptul la dispoziție, nici mandatarul lor nu pot lua în primire marfa, decât în condițiile legii.

71.4. Calea ferată hotărăște, conformându-se normelor vamale, dacă marfa trebuie transportată la biroul vamal sau dacă vămuirea trebuie să aibă loc în stație.

Cheltuielile ocazionate sunt garantate prin dreptul de gaj al căii ferate privind marfa.

71.5. Dacă procedura pentru îndeplinirea formalităților cerute de expeditor nu poate fi executată, calea ferată procedează în modul pe care îl socotește cel mai avantajos pentru interesele celui îndreptățit și aduce la cunoștința expeditorului măsurile luate.

71.6. Dacă expeditorul a înscris în scrisoarea de trăsură o mențiune de francare care include taxele vamale, calea ferată poate să îndeplinească formalitățile vamale la alegerea sa, fie în cursul transportului, fie la destinație.

71.7. Destinatarul poate să îndeplinească formalitățile vamale la stația de destinație, dacă prin scrisoarea de trăsură se cere vămuirea la destinație sau dacă, în lipsa acestei cereri, marfa a sosit nevămuțată.

71.8. Dacă în termenul fixat de tariful în vigoare, în stația de destinație, formalitățile vamale nu sunt îndeplinite nici de destinatar, nici de mandatarul expeditorului, iar scrisoarea de trăsură nu a fost scoasă de la casa stației, calea ferată consideră expediția împiedicată la eliberare procedând conform Regulamentului.

71.9. Expedițiile sosite în stația de destinație nevămuțate se avizează către destinatar și din acest moment stau la dispoziția lui în condițiile art. 73 până ce acesta obține

liberul de vamă conform legii. Pentru executarea în stația de destinație a altor formalități administrative se procedează similar.

71.10. Destinatarul poartă răspunderea integrală pentru neachitarea în termen a taxelor vamale.

ARTICOLUL 72

Termenele contractului de transport

72.1. Termenele contractului de transport pentru vagoane complete încep să curgă de la ora 24 a zilei când marfa a fost primită la transport și însumează:

72.1.1. — termenul de expediere 24 ore;

72.1.2. — termenul de transport, pentru fiecare fracțiune indivizibilă de 400 km de câte 48 ore;

72.1.3. — termen suplimentar de 24 ore, o singură dată, pentru trecerea de pe liniile principale pe liniile secundare sau înguste și invers; liniile principale se publică în tarife;

72.1.4. — termenele suplimentare stabilite prin normele uniforme.

72.2. Distanțele se raportează la ruta tarifară.

72.3. Termenele contractului de transport se prelungesc, cu excepția unei culpe imputabile căii ferate, cu durata staționării necesare pentru:

72.3.1. — verificarea expediției, din care rezultă diferențe față de mențiunile făcute de expeditor în scrisoarea de trăsură;

72.3.2. — îndeplinirea formalităților cerute de organele vamale sau de alte autorități administrative;

72.3.3. — modificarea contractului de transport;

72.3.4. — tratamente speciale ce trebuie acordate mărfii;

72.3.5. — transbordarea sau refacerea unei încărcături efectuate defectuos de către expeditor;

72.3.6. — circulația pe mare, pe căi navigabile interioare sau cu mijloace rutiere, dacă nu există legătură feroviară;

72.3.7. — pentru alte cazuri prevăzute în normele uniforme;

72.3.8. — orice întrerupere a traficului care împiedică în mod temporar începerea sau continuarea transportului (calamități naturale, evenimente de cale ferată, incendii, greve și alte situații excepționale).

Cauza și durata acestor prelungiri trebuie să fie menționate de calea ferată în scrisoarea de trăsură. Dacă este cazul, ele pot fi dovedite prin alte mijloace.

72.4. Termenul contractului de transport se suspendă sâmbătă, duminică și în zilele de sărbători legale, atunci când calea ferată nu lucrează în aceste zile, dacă a făcut public acest fapt.

72.5. Când termenul contractului de transport trebuie să ia sfârșit după ora de terminare a programului stației de destinație, expirarea acestui termen se amână până la trecerea a două ore de la ora când se reîncepe programul stației.

72.6. În cadrul termenului contractului de transport, expediția trebuie să sosească în stația de destinație și să fie avizată destinatarului. Pentru expedițiile care nu pot ajunge în stația de destinație, deoarece liniile de descărcare ale destinatarului sunt inaccesibile din vina lui, termenul de executare a contractului de transport se încheie odata cu avizarea destinatarului asupra opririi acestor transporturi în parcurs. În acest caz mijloacele de transport stau la dispoziția clientului în condițiile articolului 73.

72.7. Calea ferată poate stabili și alte termene ale contractului de transport prin normele uniforme privind transporturile.

ARTICOLUL 73

Regimul mijloacelor de transport aflate la dispoziția clientului

73.1. Pe durata cât mijloacele de transport și rechizitele stau la dispoziția clientului pentru încărcare, descărcare, transbordare, aranjarea încărcăturii, împiedicarea la transport, împiedicarea la eliberare, executarea dispoziției ulterioare, executarea operațiilor administrative, vămuire se percep tarife orare de utilizare a mijloacelor de transport.

Pe durata când calea ferată nu lucrează, în condițiile prevăzute la art. 72.4 sau din cauza accidentelor sau catastrofelor de cale ferată, precum și din motive de forță majoră, calea ferată nu percepe tarife orare de utilizare.

73.2. Pentru mijloacele de transport și rechizitele de încărcare aparținând căii ferate străine se percep tarife orare de utilizare în concordanță cu chiriile plătite în traficul internațional.

73.3. Pe perioada când stația de cale ferată nu are program de lucru, se întrerupe perceperea tarifului orar de utilizare pentru vagoanele puse la dispoziție pentru încărcare, descărcare, transbordare la clienții deserviți de stația respectivă.

73.4. Tarifele orare de utilizare se plătesc de expeditor sau destinatar după cum mijloacele de transport au stat la dispoziția acestora.

73.5. Evidența mijloacelor de transport puse la dispoziția clienților în vederea calculării tarifului orar de utilizare a mijloacelor de transport se ține de calea ferată.

ARTICOLUL 74

Eliberarea mărfii la destinație

74.1. Calea ferată avizează pe destinatar, despre sosirea și punerea la dispoziție a expedițiilor pentru descărcare, prin afișare în stația de destinație. Clienții care au convenție cadru de încărcare-descărcare cu calea ferată, stabilesc modul de avizare a sosirii expedițiilor, în aceste convenții. Calea ferată nu este obligată în nici un caz să obțină de la clienți o confirmare a avizării transporturilor.

74.2. Calea ferată este obligată să remită destinatarului un exemplar al scrisorii de trăsură și să elibereze marfa în stația de destinație contra semnăturii de primire. Eliberarea mărfii este condiționată de respectarea condițiilor convenite pentru plata creanțelor.

74.3. Sunt asimilate eliberării mărfii, când sunt efectuate conform normelor în vigoare la stații de destinație:

74.3.1. — predarea mărfii către autoritățile vamale sau fiscale, în antrepozitele lor, când acestea nu se găsesc sub paza căii ferate;

74.3.2. — antrepozitarea la calea ferată a mărfii sau depozitarea ei la expediționari, comisionari ori într-un antrepozit public.

74.4. Convențiile încheiate cu destinatarul stabilesc obligația căii ferate să predea marfa destinatarului în altă parte decât în stația de destinație, pe o linie industrială, într-un depozit sau în alte locuri similare.

74.5. După sosirea mărfii în stația de destinație, destinatarul poate cere căii ferate să-i remită scrisoarea de trăsură și să-i elibereze marfa.

74.6. Destinatarul trebuie să descarce complet mijloacele de transport, să le curețe de orice resturi care provin de la marfa descărcată, să îndepărteze sigiliile și etichetele vechi, să închidă ușile și clapele, să monteze părțile mobile ale vagoanelor înainte de a le preda căii ferate. Calea ferată poate face ea aceste operații pe cheltuiala destinatarului în condițiile prevăzute în normele uniforme.

74.7. Dacă este constatată pierderea mărfii sau dacă marfa nu a sosit la expirarea termenului contractului de transport, destinatarul poate să-și valorifice în nume propriu, față de calea ferată, drepturile care îi revin din contractul de transport cu condiția să execute în prealabil obligațiile ce-i sunt impuse prin contractul de transport.

74.8. Dacă o parte din mărfurile menționate în scrisoarea de trăsură lipsesc la eliberare, totalul sumelor care rezultă din scrisoarea de trăsură trebuie să fie plătite. Destinatarul are dreptul de a reclama restituirea tarifelor pentru mărfurile neeliberate.

74.9. Calea ferată are asupra mărfurilor drepturile unui creditor gajist pentru totalitatea creanțelor ce i se cuvin din executarea transportului. Aceste drepturi subzistă atâta timp cât marfa se găsește în posesia căii ferate sau a unei terțe persoane ce o deține în numele ei.

ARTICOLUL 75

Constatarea pierderii sau a avarierii mărfii

75.1. Când o pierdere parțială sau o avariere este descoperită sau presupusă de calea ferată sau când ea este invocată de cel îndreptățit, trebuie să se întocmească fără întârziere și dacă este posibil, în prezența celui îndreptățit, un proces-verbal prin care se constată starea mărfii, masa sa și, pe cât posibil, mărimea pagubei, cauza acesteia și momentul când s-a produs.

O copie a acestui proces-verbal trebuie să fie înmănată gratuit celui îndreptățit.

75.2. Când cel îndreptățit nu acceptă constatările din procesul-verbal, el poate cere ca starea și masa mărfii, precum și cauza și valoarea pagubei să fie constatate de un expert sau specialist autorizat numit de părți sau un expert desemnat pe cale judiciară.

75.3. Cel îndreptăţit poate, fără să facă nici o dovadă, să considere marfa ca pierdută când ea nu a fost eliberată destinatarului sau nu a fost pusă la dispoziţia lui în cele 30 de zile care urmează termenului contractului de transport.

75.4. Pierderile totale descoperite sau invocate se cercetează de calea ferată, rezultatul investigaţiilor comunicându-se celor interesaţi.

Pentru urmărirea transporturilor, la cererea beneficiarilor, calea ferată percepe tarife.

75.5. Cel în drept, primind plata despăgubirii pentru marfa pierdută, poate să ceară să fie avizat imediat în cazul când marfa este găsită, dar nu mai târziu de 12 luni de la data primirii despăgubirii.

75.6. În termen de 30 de zile de la primirea avizului de găsimare a mărfii, cel în drept poate să ceară ca marfa să-i fie eliberată, fără cheltuieli, fie în staţia de expediţie, fie în staţia de destinaţie prevăzută în scrisoarea de trăsură, în schimbul restituirii despăgubirii pe care a primit-o şi cu rezerva acordării tuturor drepturilor la indemnizările pentru întârziere, prevăzute de tarife.

75.7. Când termenele de mai sus nu sunt respectate, calea ferată poate dispune de marfă, fie prin utilizarea în interesul propriu, fie prin valorificare prin licitaţie.

75.8. Sumele obţinute din valorificarea transporturilor se fac venit al căii ferate.

ARTICOLUL 76

Rectificarea încasărilor

76.1. În caz de aplicare greşită a unui tarif sau de greşală de calcul la încasarea tarifelor, ceea ce nu s-a încasat trebuie plătit şi ceea ce s-a încasat în plus trebuie restituit.

76.2. Suma neîncasată se plăteşte către calea ferată de expeditor sau destinatar potrivit menţiunii de francare din scrisoarea de trăsură.

76.3. Pentru sumele datorate în temeiul prezentului articol curge o dobândă stabilită prin tarife, din ziua punerii în întârziere pentru plată sau din ziua reclamaţiei ori, dacă nu a avut loc nici punerea în întârziere, nici reclamaţie, din ziua chemării în judecată.

Sumele încasate în minus din vina salariaţilor căii ferate se vor achita de clientul care a efectuat plata iniţial, fără dobândă.

Dacă cel îndreptăţit nu prezintă căii ferate documentele justificative necesare pentru tratarea definitivă a reclamaţiei, într-un termen acceptabil care i s-a fixat, dobânzile nu curg de la expirarea termenului fixat şi până la prezentarea efectivă a documentelor.

CAPITOLUL 3

Modificarea contractului de transport

ARTICOLUL 77

Modificarea contractului de transport de către expeditor

77.1. Expeditorul poate să modifice contractul de transport prin dispoziţii ulterioare, indicând:

77.1.1. — retragerea mărfii la staţia de expediţie;

77.1.2. — oprirea mărfii în parcurs;

77.1.3. — amânarea eliberării mărfii;

77.1.4. — eliberarea mărfii unei alte persoane decât destinatarului înscris în scrisoarea de trăsură;

77.1.5. — eliberarea mărfii la o altă staţie decât staţia de destinaţie înscrisă în scrisoarea de trăsură;

77.1.6. — înapoierea mărfii la staţia de expediţie.

77.2. Calea ferată poate extinde dreptul expeditorului privind modificarea contractului cu următoarele:

77.2.1. — stabilirea unui ramburs;

77.2.2. — majorarea, micşorarea sau anularea unui ramburs;

77.2.3. — preluarea în sarcina sa a tarifelor unei expediţii nefrancate sau majorarea celor luate în sarcina sa.

77.3. În nici un caz dispoziţiile nu trebuie să aibă ca efect divizarea expediţiei.

77.4. Aceste dispoziţii trebuie să fie date printr-o declaraţie în forma prevăzută de calea ferată. Declaraţia trebuie reproducă şi semnată de expeditor pe duplicatul scrisorii de trăsură ce trebuie prezentat căii ferate.

Orice dispoziţie dată într-o altă formă decât cea prevăzută este nulă.

77.5. Când calea ferată dă curs dispoziţiilor expeditorului fără să ceară prezentarea duplicatului, ea este răspunzătoare faţă de clienţi de paguba care ar rezulta din această cauză. Eventuala despăgubire nu trebuie să depăşească despăgubirea prevăzută în caz de pierdere a mărfii.

77.6. Dreptul expeditorului de a modifica contractul de transport, chiar dacă este în posesia duplicatului scrisorii de trăsură, se stinge în cazul în care expediţia a fost eliberată destinatarului.

ARTICOLUL 78

Modificarea contractului de transport de către destinatar

78.1. Când expeditorul nu a luat în sarcina sa tarifele aferente transportului pe calea ferată de destinaţie şi nu a făcut în scrisoarea de trăsură menţiunea „destinatar neautorizat să dea dispoziţii ulterioare“, destinatarul poate, prin dispoziţii ulterioare, să modifice contractul de transport indicând:

78.1.1 — oprirea mărfii în parcurs;

78.1.2. — amânarea eliberării mărfii;

78.1.3. — eliberarea mărfii pe calea ferată de destinație unei alte persoane decât destinatarului înscris în scrisoarea de trăsură;

78.1.4. — eliberarea mărfii pe calea ferată de destinație la o altă stație decât stația de destinație înscrisă în scrisoarea de trăsură, cu excepția unor dispoziții contrare tarifelor;

78.1.5. — modul de îndeplinire a formalităților vamale sau ale altor autorități administrative publice.

Dispozițiile destinatarului nu sunt executorii decât după intrarea expediției pe rețeaua căii ferate de destinație.

78.2. Dreptul destinatarului de a modifica contractul de transport se stinge în cazul în care:

78.2.1. — a ridicat scrisoarea de trăsură;

78.2.2. — a acceptat marfa;

78.2.3. — și-a valorificat drepturile în conformitate cu art. 81;

78.2.4. — a indicat o persoană și aceasta a ridicat scrisoarea de trăsură sau și-a valorificat dreptul în conformitate cu art. 74.

78.3. Dacă destinatarul a dispus ca marfa să fie eliberată unei persoane, aceasta nu este autorizată să modifice contractul de transport.

78.4. În caz că transportul circulă numai pe rețeaua unei căi ferate, dispozițiile din prezentul articol nu se aplică.

În acest caz, dreptul de a dispune asupra expediției poate aparține destinatarului, din momentul încheierii contractului de transport, dacă pe scrisoarea de trăsură este făcută o mențiune în acest sens de către expeditor. Dispozițiile date de destinatar sunt similare cu cele pe care le poate da expeditorul.

ARTICOLUL 79

Executarea dispozițiilor ulterioare

79.1. Calea ferată nu poate refuza executarea dispozițiilor ulterioare date de expeditor sau destinatar, nici întârzia executarea lor, în afară de cazurile în care:

79.1.1. — executarea nu mai este posibilă în momentul în care dispozițiile sosesc la stația care trebuie să le execute;

79.1.2. — executarea este de natură a perturba serviciul normal al exploatarei;

79.1.3. — executarea este contrară actelor normative în vigoare;

79.1.4. — valoarea mărfii, când este vorba de o schimbare a stației de destinație, nu acoperă, după aprecierea căii ferate, toate tarifele care vor greva marfa la sosirea la noua sa destinație, numai dacă aceste tarife nu se plătesc sau plata lor nu se garantează imediat.

79.2. Cel care a dat dispoziții este înștiințat cât mai curând posibil despre piedicile care se opun executării lor. Când calea ferată nu este în măsură să prevadă aceste modificări, cel care a dat dispozițiile suportă toate consecințele care rezultă din începerea executării lor.

79.3. Tarifele și cheltuielile care se ivesc din executarea unei dispoziții, cu excepția celor care rezultă din vina căii ferate trebuie să fie plătite de expeditor sau de destinatar, în conformitate cu mențiunea de francare.

79.4. Calea ferată este răspunzătoare, în cazul când este vinovată, de consecințele neexecutării sau executării inexacte a unei dispoziții. Cu toate acestea, eventuala despăgubire nu trebuie să fie niciodată mai mare decât cea prevăzută în caz de pierdere a mărfii.

79.5. Tarifele de transport se calculează pe distanțele parcurse efectiv, ca urmare a executării dispoziției ulterioare. Tarifele aplicabile sunt cele în vigoare pe fiecare din aceste parcursuri, în ziua plății.

Dispozițiile de mai sus sunt aplicabile, prin analogie, tarifelor accesorii și altor cheltuieli, precum și cursurilor de convertire.

ARTICOLUL 80

Impiedicarea la transport

80.1. Constituie împiedicare la transport faptul că începerea sau continuarea transportului este împiedicată sau nu mai este posibilă pe itinerarul prevăzut. Pot constitui împiedicări la transport calamitățile naturale (inundații, înzăpeziri și alte fenomene naturale care pot opri continuarea transportului), perturbări în serviciu (deraiieri, accidente și alte evenimente asemănătoare din cauza cărora transportul se oprește în parcurs), sechestrarea mărfii, lipsa documentelor însoțitoare pentru îndeplinirea formalităților vamale sau administrative, grevele și alte cazuri similare.

80.2. În caz de împiedicare la transport, calea ferată hotărăște dacă este preferabil să transporte din oficiu marfa, modificând itinerarul sau dacă este indicat, în interesul expeditorului să-i ceară instrucțiuni, comunicându-i informațiile utile de care dispune.

80.3. În afară de cazul când calea ferată este în culpă, ea poate să perceapă tariful de transport aplicabil pe itinerarul parcurs efectiv și poate dispune de termenele contractului de transport corespunzătoare acestui itinerar.

80.4. Dacă continuarea transportului nu este posibilă, calea ferată cere instrucțiuni de la expeditor.

80.5. Dacă instrucțiunile expeditorului modifică destinatarul sau stația de destinație sau sunt date stației unde se găsește marfa, expeditorul trebuie să le înscrie pe duplicatul scrisorii de trăsură și să prezinte acest duplicat căii ferate.

80.6. Când calea ferată dă curs instrucțiunilor expeditorului fără a pretinde prezentarea duplicatului scrisorii de trăsură, este răspunzătoare pentru paguba care rezultă din aceasta cauză. Eventuala despăgubire nu trebuie să depășească niciodată pe cea prevăzută pentru pierderea mărfii.

80.7. Dacă expeditorul, înștiințat de împiedicare la transport, nu dă în termen de 72 de ore instrucțiuni executabile, calea ferată procedează potrivit normelor privind împiedicarea la eliberare. Suma obținută din vânzarea mărfii, după scăderea tarifelor care grevează marfa, trebuie să fie ținută

la dispoziția expeditorului; dacă suma obținută este mai mică decât aceste tarife, expeditorul trebuie să plătească diferența.

80.8. Când împiedicarea la transport încetează înaintea sosirii instrucțiunilor expeditorului, marfa este îndrumată la destinația sa, fără a aștepta instrucțiunile, expeditorul fiind înștiințat despre aceasta în cel mai scurt timp posibil.

80.9. Când împiedicarea la transport intervine după ce destinatarul a modificat contractul de transport, calea ferată trebuie să înștiințeze despre aceasta destinatarul. Dispozițiile de la articolele anterioare se aplică în mod corespunzător.

80.10. În afară de cazul când calea ferată este vinovată, ea poate, în caz de împiedicare la transport, să perceapă tariful orar de utilizare a mijlocului de transport.

ARTICOLUL 81

Împiedicarea la eliberare

81.1. Se consideră împiedicare la eliberare dacă destinatarul refuză primirea expediției sau nu poate fi găsit sau nu ridică scrisoarea de trăsură în termenul prevăzut de normele în vigoare de la stația de destinație sau expediția nu poate fi eliberată din alte cauze (sechestre, hotărâri judecătorești, marfă grevată de un ramburs neadmis în traficul respectiv și alte situații similare).

81.2. În caz de împiedicare la eliberarea mărfii, calea ferată trebuie să înștiințeze pe expeditor fără întârziere, pentru a-i cere instrucțiuni.

81.3. Când împiedicarea la eliberare încetează înainte de sosirea instrucțiunilor expeditorului la stația de destinație, marfa se eliberează destinatarului. Expeditorul trebuie să fie înștiințat despre aceasta fără întârziere.

81.4. În cazul când destinatarul refuză marfa, expeditorul are dreptul să dea instrucțiuni, chiar dacă nu poate prezenta duplicatul scrisorii de trăsură.

81.5. Expeditorul poate, de asemenea, să ceară printr-o mențiune în scrisoarea de trăsură, ca marfa să-i fie înapoiată din oficiu, dacă se ivește o împiedicare la eliberare. În afară de acest caz, este necesar consimțământul său scris.

81.6. Dacă marfa a fost valorificată prin vânzare, atunci suma obținută după scăderea tarifelor de transport care grevează marfa, trebuie să fie ținută la dispoziția expeditorului. Dacă suma este mai mică decât aceste tarife expeditorul trebuie să plătească diferența.

81.7. Dacă împiedicarea la eliberare se ivește după ce destinatarul a modificat contractul de transport, calea ferată trebuie să înștiințeze despre împiedicare acest destinatar.

81.8. În nici un caz marfa nu se va înapoia expeditorului fără consimțământul său scris.

CAPITOLUL 4

Răspunderea căii ferate

ARTICOLUL 82

Responsabilități

82.1. Calea ferată care a primit la transport marfa cu scrisoarea de trăsură, este răspunzătoare de executarea transportului și de integritatea mărfii pe întreg parcursul până la eliberare.

82.2. Când calea ferată a cântărit mărfurile, ea răspunde de cantitatea constatată pe cântarul său.

82.3. În cazul în care s-a încasat tariful de cântărire de către calea ferată, aceasta răspunde de cantitatea înscrisă de ea în scrisoarea de trăsură, indiferent de faptul că a efectuat sau nu cântărirea. În situația în care nu a înscris masa constatată, calea ferată răspunde de masa înscrisă de expeditor.

82.4. Calea ferată va putea face dovada că, în realitate, a primit mai puțin de la expeditor sau că marfa sosită la destinație corespunde cu masa netă sau cu specificațiile din actele de livrare sau din scrisoarea de trăsură.

82.5. Pentru restul expedițiilor în vagoane complete, precum și cele în containere, boxpalete și alte unități de încărcătură sigilate, calea ferată nu răspunde pentru lipsurile cantitative, până la proba contrară, dacă mijlocul de transport închis a ajuns la destinație fără urme de violare, sus-tragere, scurgere, avariere și cu sigiliile intacte, iar mărfurile încărcate în mijlocul de transport deschis, cu semnele sau marcajele intacte.

ARTICOLUL 83

Întinderea răspunderii

83.1. Calea ferată este răspunzătoare pentru paguba care rezultă din pierderea totală sau parțială și din avarierea mărfii survenită din momentul primirii la transport și până la eliberare, precum și pentru paguba care rezultă din depășirea termenului contractului de transport.

83.2. Sarcina probei că avarierea mărfii s-a produs în timpul transportului și din vina căraușului revine celui care reclamă.

83.3. În cazul în care, însă, coletul sau mijlocul de transport a fost violat pe parcurs sau poartă urme de violare sau semnele de pe mărfurile transportate într-un mijloc de transport deschis poartă de asemenea urme de violare, se presupune — până la proba contrară — că mărfurile au fost avariate din vina căii ferate.

83.4. Calea ferată este scutită de răspunderea prevăzută la art. 83.1 dacă:

83.4.1. — pierderea, avarierea sau depășirea termenului contractului de transport a avut drept cauză o culpă a celui îndreptățit, o dispoziție a acestuia care nu a rezultat dintr-o vină a căii ferate, un viciu propriu al mărfii (deteriorare anterioară, pierdere de masă sau de calitate și altele similare) sau împrejurări pe care calea ferată nu le putea evita și ale căror urmări nu le putea înlătura;

83.4.2. — se constată diferență dintre cântarul folosit la primirea produselor spre transport și cel folosit la eliberarea acestora către destinatar, atunci când lipsa nu este reală sau se datorează expeditorului.

83.5. Calea ferată este scutită de răspunderea prevăzută la art. 89.1 și în cazul când pierderea, avarierea sau depășirea termenului contractului de transport este provocată de riscuri speciale inerente care se datorează :

83.5.1. — cauzelor naturale inerente transportului în vehicule deschise, fie și acoperite cu prelate, potrivit dispozițiilor aplicabile sau înțelegerilor încheiate între expeditor și calea ferată și menționate în scrisoarea de trăsură;

83.5.2. — lipsei sau defectuoșității ambalajului pentru mărfurile care prin natura lor sunt expuse la pierderi din masă sau avarii, dacă nu sunt ambalate sau rău ambalate;

83.5.3. — operațiilor de încărcare efectuate de expeditor sau de descărcare executate de destinatar;

83.5.4. — încărcării defectuoase, în cazul când această încărcare a fost efectuată de expeditor;

83.5.5. — îndeplinirii de către expeditor, destinatar, comisionar vamal sau alt mandatar a formalităților cerute de organele vamale sau de alte autorități administrative;

83.5.6. — naturii anumitor mărfuri expuse, din cauze inerente însăși acestei naturi, la pierderea totală sau parțială și la avariere, îndeosebi prin spargere, ruginire, deteriorare interioară și spontană, uscare, împrăștiere, scăderea naturală a masei etc;

83.5.7. — denumirii neregulate, inexacte sau incomplete de obiecte excluse de la transport sau admise în anumite condiții sau nerespectarea de către expeditor a măsurilor de prevedere prescrise pentru obiectele admise în anumite condiții;

83.5.8. — transportului care, potrivit dispozițiilor aplicabile sau înțelegerilor încheiate între expeditor și calea ferată și menționate în scrisoarea de trăsură, trebuie să fie efectuate cu însoțitor, dacă pierderea sau avarierea rezultă dintr-un risc pe care însoțirea avea drept scop să-l evite.

83.5.9. — transportului de animale vii sau păsări vii.

83.6. Calea ferată are aceeași răspundere ca pentru vehicule deschise fără prelată și atunci când se transportă în astfel de vehicule mărfuri care, conform dispozițiilor aplicabile, nu se transportă în vehicule deschise.

83.7. Dovada că pierderea, scăderea în masă, avarierea se datorează cauzelor prevăzute la art. 83.4 cade în sarcina căii ferate.

83.8. Când calea ferată, ținând seama de împrejurările de fapt, stabilește că pierderea sau avarierea ar putea rezulta din unul sau mai multe din riscurile speciale prevăzute la art. 83.5, există prezumția că paguba rezultă din aceste riscuri. Cel îndreptățit păstrează totuși dreptul de a face dovada că paguba, în întregime sau în parte, nu a avut drept cauză unul dintre aceste riscuri.

Această prezumție nu este aplicabilă dacă există o lipsă cantitativă mare sau o pierdere de colet.

83.9. La mărfurile care, datorită naturii lor, suferă în mod obișnuit o pierdere din greutate în timpul transportului,

calea ferată nu răspunde, oricare ar fi parcursul efectuat, decât de acea parte din lipsă care depășește toleranțele prevăzute mai jos:

83.9.1. — 2% din masă pentru mărfurile lichide sau predate la transport în stare umedă;

83.9.2. — 1% din greutate pentru mărfurile uscate.

83.10. Limitarea răspunderii prevăzută la art. 83.9 nu poate fi invocată dacă se face dovada, după împrejurările de fapt, că pierderea nu rezultă din cauzele care justifică toleranța.

83.11. În cazul când se transportă mai multe colete cu o singură scrisoare de trăsură, pierderea din masă în timpul transportului se calculează pentru fiecare colet, dacă greutatea acestuia la predare s-a indicat separat în scrisoarea de trăsură sau poate fi constatată în alt mod.

83.12. În caz de pierdere totală a mărfii, la calcularea despăgubirii nu se face nici o scădere pentru pierderea din masă în timpul transportului.

ARTICOLUL 84

Prezumția în caz de repredare și prezumția de pierdere a mărfii

84.1. Când un transport predat în conformitate cu Regulamentul a făcut obiectul unei repredări supuse aceluiași reguli și când o pierdere parțială sau o avariere este constatată după această repredare, există prezumția că ea s-a produs în cursul executării ultimului contract de transport, dacă transportul a rămas în paza căii ferate și a fost repredat în aceeași stare în care a sosit la stația de repredare.

Această prezumție este de asemenea aplicabilă când contractul de transport anterior repredării nu era supus Regulamentului, dacă acesta ar fi fost aplicabil, în cazul când transportul s-ar fi efectuat direct între prima stație de expediție și ultima stație de destinație.

Această prezumție este aplicabilă și atunci când contractul de transport anterior reexpedierii era supus unei alte convenții și dacă această convenție conține aceeași prezumție în favoarea transportului mărfurilor.

84.2. Cel îndreptățit poate, fără a avea de făcut alte dovezi, să considere marfa ca pierdută când ea nu a fost eliberată destinatarului sau ținută la dispoziția sa, în cele 30 de zile care urmează după împlinirea termenelor contractului de transport.

84.3. Cel îndreptățit, primind plata despăgubirii pentru marfa pierdută, poate cere în scris să fie înștiințat fără întârziere, în cazul când marfa este găsită în curs de un an de la plata despăgubirii. Despre această cerere calea ferată eliberează o dovadă scrisă.

84.4. În termen de 30 de zile de la primirea înștiințării, cel îndreptățit poate pretinde să-i fie eliberată la una din stațiile din parcurs marfa pierdută. În acest caz, el trebuie să plătească tarifele aferente transportului de la stația de expediție și până la aceea unde are loc eliberarea și să restituie despăgubirea primită, din care se vor scădea tarifele care au fost cuprinse în această despăgubire. Cu toate

acestea, el păstrează drepturile sale la despăgubire, pentru depășirea termenelor contractului de transport prevăzute la articolul 85.

84.5. În lipsă, fie a cererii prevăzute la art. 84.3., fie a instrucțiunilor date în termenul prevăzut la art. 84.4. sau dacă marfa este regăsită după mai mult de un an de la data despăgubirii, calea ferată va dispune de marfă, fie prin utilizarea în interesul propriu, fie prin valorificare prin licitație.

ARTICOLUL 85

Despăgubiri

85.1. Calea ferată este obligată să plătească despăgubiri pentru pierderea totală sau parțială, avarierea mărfii sau depășirea termenului contractului de transport. Când se încasează tarife necuvenite, calea ferată este obligată să le restituie. Calea ferată își asumă aceste obligații în condițiile prevăzute în capitolul 5 din Regulament.

85.2. În caz de pierdere totală sau parțială a mărfii, calea ferată trebuie să plătească, excluzând alte daune interese, o despăgubire calculată după factură, după prețul curent al mărfii și, în lipsa și a uneia și a alteia, după prețul mărfurilor de aceeași natură și calitate, la locul și data la care marfa a fost primită la transport. Despăgubirea nu poate depăși valoarea pe kilogram brut de marfă lipsă stabilită prin tarif. În afară de aceasta, calea ferată trebuie să restituie tariful de transport, taxele vamale și celelalte sume plătite de client cu ocazia transportului mărfii pierdute.

85.3. De asemenea, calea ferată trebuie să plătească o despăgubire echivalentă cu avarierea mărfii, fără alte daune-interese. Suma se calculează aplicând la valoarea mărfii, stabilită, potrivit art 85.2. procentul de avariere constat.

Despăgubirea nu poate depăși:

85.3.1. — dacă marfa este avariata, suma la care s-ar fi ajuns în caz de pierdere totală;

85.3.2. — dacă numai o parte din marfă este avariata, suma la care s-ar fi ajuns în caz de pierdere a părții avariate.

Calea ferată trebuie să restituie, în plus, în proporția determinată de procentul de avariere, tarifele prevăzute la art. 85.2.

85.4. În caz de depășire a termenului contractului de transport, calea ferată este obligată să plătească 2% din tariful de transport pentru fiecare zi de întârziere, fără ca suma totală să poată depăși jumătate din tariful de transport.

Dacă se face dovada că a rezultat un prejudiciu din cauza întârzierii, se va plăti pentru acesta o despăgubire ce nu poate depăși tariful de transport.

Despăgubirile pentru depășirea termenului contractului de transport nu se pot cumula cu cele care trebuie plătite în caz de pierdere totală sau parțială a mărfurilor.

În caz de pierdere parțială, ele se vor plăti, dacă este cazul, numai pentru marfa nepierdută.

Despăgubirile pentru depășirea termenului contractului de transport, în caz de avariere, se cumulează, dacă este cazul, cu despăgubirea prevăzută la art. 85.3.

Numai depășirea termenului de transport total dă dreptul la despăgubire.

Calea ferată poate să prevadă, în normele uniforme sau convenții speciale, alte modalități de despăgubire pentru depășirea termenului contractului de transport.

85.5. Calea ferată este supusă decăderii din dreptul de a invoca limitele de responsabilitate prevăzute la art. 75, 85 și 87, dacă s-a dovedit că prejudiciul a rezultat dintr-un fapt comis de calea ferată, cu intenția de a provoca un astfel de prejudiciu.

85.6. În caz de declarare a interesului la eliberare, în afară de despăgubirile prevăzute în acest articol, se poate cere o despăgubire pentru paguba suplimentară dovedită până la concurența sumei declarate.

85.7. Cel în drept poate cere dobânzi la despăgubire, calculate la nivelul stabilit prin tarif, începând cu ziua înregistrării reclamației administrative prevăzută la art. 87.

Dacă cel îndreptățit nu prezintă căii ferate, într-un termen convenabil care îi este fixat, documentele justificative necesare pentru lichidarea definitivă a reclamației, dobânzile nu curg între expirarea termenului fixat și prezentarea efectivă a documentelor.

ARTICOLUL 86

Răspunderea în traficul cale ferată-naval

86.1. În cazul transporturilor cale ferată-naval cărora li se aplică Regulamentul, ca urmare a prevederilor art. 1.3., la cauzele de exonerare enunțate la art. 86.3 se adaugă cele prevăzute la art. 83.

86.2. Transportatorul nu poate să se prevaleze de dispoziția de mai sus, decât dacă face proba că pierderea, avarierea sau depășirea termenului contractului de transport a survenit pe parcursul naval din momentul încărcării mărfii la bordul navei și până la descărcarea ei de pe navă.

86.3. Cauzele de exonerare a răspunderii sunt următoarele:

86.3.1. — acțiunile, neglijența sau omisiunea căpitanului, pilotului sau a prepușilor transportatorului, în navigația sau administrația vasului;

86.3.2. — imposibilitatea navei de a naviga, cu condiția pentru transportator să facă dovada că această stare nu este imputabilă unei lipse de grijă normală din partea sa, de a pune nava în stare de navigare sau de a-i asigura o armare, o echipare și o aprovizionare corespunzătoare sau de a amenaja și pune în bună stare toate părțile vasului unde este încărcată marfa, în așa fel ca ele să fie apte pentru primirea, transportul și păstrarea mărfii;

86.3.3. — incendiul, cu condiția pentru transportator să facă dovada că el nu a fost cauzat prin fapta sau vina sa, prin acelea ale căpitanului, echipajului, pilotului ori ale prepușilor săi;

86.3.4. — pericolele, primejdiile sau accidentele de mare ori alte ape navigabile;

86.3.5. — salvarea sau încercarea de salvare de vieți ori de bunuri pe mare;

86.3.6. — încărcarea mărfii pe puntea navei cu consimțământul în scris al expeditorului în scrisoarea de trăsură și cu condiția ca ea să nu se afle încărcată în vagon.

86.4. Cauzele de exonerare de mai sus nu suprimă și nici nu micșorează cu nimic obligațiile generale ale transportatorului și îndeosebi obligația sa de a manifesta o grijă normală pentru a pune nava în stare de navigație sau pentru a-i asigura o armare, o echipare și o aprovizionare corespunzătoare ori pentru a amenaja și pune în bună stare toate părțile vasului unde este încărcată marfa, în așa fel ca ele să fie apte pentru primirea, transportul și păstrarea mărfii.

86.5. Când căraușul invocă unele din cauzele de exonerare de mai sus el rămâne totuși răspunzător, dacă cel îndreptățit face dovada că pierderea, avarierea mărfii sau depășirea termenului contractului de transport se datorează altor culpe ale transportatorului, căpitanului, echipajului, pilotului sau ale prepușilor săi, decât cele prevăzute în Regulament.

86.6. Când un același parcurs naval este deservit de mai mulți transportatori, regimul de răspundere aplicabil pe acest parcurs trebuie să fie același pentru toți transportatorii.

În cazul în care transportatorii au fost înscrși pe lista transportatorilor navali, adoptarea regimului prevăzut la alineatul de mai sus trebuie să facă, în prealabil, obiectul unei înțelegeri.

TITLUL IV

Reclamații administrative

Acțiuni. Prescripții

ARTICOLUL 87

Reclamații administrative

87.1. În toate cazurile în care se aplică Regulamentul, orice acțiune privind răspunderea, cu orice titlu ar fi, nu poate fi exercitată împotriva căii ferate decât în condițiile și limitele acestor reglementări.

87.2. Aceleași reglementări se aplică și pentru orice acțiune exercitată împotriva agenților și altor persoane pentru care calea ferată răspunde potrivit art. 3.

87.3. Reclamațiile administrative, rezultate din contractul de transport sunt obligatorii și trebuie adresate în scris căii ferate în termen de 3 luni de la datele prevăzute la art. 92.4, 92.5 și 93.3, în afara cazurilor prevăzute la art. 92.1, 92.3 și 93.2.

87.4. Dreptul de a reclama aparține persoanei care are dreptul de a acționa calea ferată, conform art. 88.

87.5. În cazul restituirilor sau despăgubirilor privind expedițiile de călători sau bagaje, cel îndreptățit anexează la reclamație legitimațiile de călătorie sau recipisele de bagaje și alte documente în legătură cu prejudiciul, fie în original, fie în copii, acestea din urmă legalizate. În caz de

aprobare a reclamației, documentele se vor preda în original căii ferate, la lichidarea drepturilor, înainte de efectuarea plăților.

87.6. În cazul expedițiilor de marfă, pentru despăgubiri privind pierderea sau avarierea, când reclamația este făcută de expeditor, el trebuie să prezinte duplicatul scrisorii de trăsură. Când este făcută de destinatar, el trebuie să prezinte unicatul scrisorii de trăsură.

87.7. Reclamantul este obligat să depună, odată cu reclamația, exemplarul corespunzător din scrisoarea de trăsură și celelalte acte doveditoare pe care le consideră necesare pentru a justifica temeinicia reclamației, inclusiv cele de constatare a pagubei, în original sau în copii legalizate.

Proba valorii, de regulă, se face cu factura de cumpărare.

87.8. În momentul soluționării reclamației, calea ferată va cere să i se prezinte în original unicatul scrisorii de trăsură sau, după caz, duplicatul, pentru a menționa pe ele modul cum s-a lichidat reclamația.

87.9. Reclamațiile trebuie să fie motivate.

87.10. În cazul restituirilor privind expedițiile de marfă, cel îndreptățit trebuie să anexeze la cererea sa de restituire scrisoarea de trăsură, alte documente susceptibile de a justifica temeinicia ei și, în special, justificarea și devizul cheltuielilor.

Cel îndreptățit trebuie să anexeze la cererea sa de despăgubire pentru pierdere sau avariere toate documentele susceptibile de a justifica temeinicia ei și de a proba valoarea mărfii, în special cu factura de cumpărare.

87.11. Reclamațiile prezentate privind expedițiile de marfă, de alte persoane decât cel îndreptățit conform art. 88, nu sunt luate în considerare decât dacă ele sunt însoțite de o declarație, pe o filă separată, prin care cel îndreptățit consimte ca suma de plată să fie vărsată reclamantului. Această declarație, a cărei semnătură trebuie să fie legalizată dacă se cere de calea ferată, trebuie să fie întocmită în conformitate cu dispozițiile legale.

ARTICOLUL 88

Persoanele care pot exercita dreptul de acțiune împotriva căii ferate

88.1. Acțiunea juridică contra căii ferate, care se naște din contractul de transport, aparține persoanei care posedă legitimația de călătorie sau recipisa de bagaje, sau scrisoarea de trăsură, după caz, sau care, în lipsa acestora dovedește dreptul său în alt mod.

88.2. În caz de rănire, acțiunea aparține persoanei rănite iar în caz de moarte prin accident, moștenitorilor ei legali.

88.3. Acțiunea de restituire a unei sume plătite în virtutea contractului de transport, nu aparține decât aceluia care a efectuat această plată.

88.4. Acțiunea relativă la rambursele prevăzute de Regulament, aparține numai expeditorului.

88.5. Celelalte acțiuni contra căii ferate care derivă din contractul de transport aparțin:

88.5.1. — expeditorului, atâta timp cât el are dreptul să modifice contractul de transport;

88.5.2. — destinatarului, din momentul în care, fie că a primit scrisoarea de trăsură, fie că și-a valorificat drepturile care îi aparțin.

88.6. Pentru a exercita aceste acțiuni, expeditorul trebuie să prezinte duplicatul scrisorii de trăsură. În lipsa duplicatului, el nu poate acționa calea ferată decât dacă destinatarul l-a autorizat pentru aceasta sau dacă face dovada că destinatarul a refuzat marfa.

88.7. Pentru a exercita acțiunile sale, destinatarul trebuie să prezinte scrisoarea de trăsură, dacă aceasta i-a fost predată.

ARTICOLUL 89

Calea ferată care poate fi acționată

89.1. Acțiunea judecătorească pentru restituirea unei sume plătite în temeiul contractului de transport poate fi exercitată împotriva căii ferate care a încasat această sumă sau împotriva aceleia în folosul căreia ea a fost încasată.

89.2. Acțiunea judecătorească referitoare la ramburs nu poate fi exercitată decât împotriva căii ferate de predare.

89.3. Celelalte acțiuni judecătorești care izvorăsc din contractul de transport pot fi exercitate împotriva căii ferate de predare, împotriva căii ferate de destinație sau împotriva aceleia pe parcursul căreia s-a produs faptul care a dat naștere acțiunii.

Calea ferată de destinație poate fi acționată în judecată, chiar dacă nu a primit nici marfa, nici scrisoarea de trăsură.

89.4. Dacă reclamantul are de ales între mai multe căi ferate, dreptul său de opțiune se stinge de îndată ce acțiunea a fost intentată împotriva uneia din aceste căi ferate.

89.5. Acțiunea judecătorească poate fi exercitată împotriva unei alte căi ferate în cazurile menționate la art. 89.1, 89.2, 89.3, când ea este formulată în instanță, pe cale de cerere reconvențională sau de excepție, în legătură cu același contract de transport.

ARTICOLUL 90

Stingerea acțiunii izvorâte din răspunderea căii ferate în caz de moarte și de rănire a călătorilor

90.1. Orice acțiune a celui îndreptățit, întemeiată pe răspunderea căii ferate, în caz de moarte și de rănire a călătorilor, este stinsă dacă el nu semnalează, în scris, accidentul survenit călătorului, în termen de 6 luni de la cunoașterea pagubei.

90.2. Totuși, acțiunea nu se stinge dacă:

90.2.1. — accidentul nu a fost semnalat sau a fost semnalat cu întârziere, ca urmare a unor împrejurări care nu sunt imputabile celui îndreptățit;

90.2.2. — cel îndreptățit dovedește că accidentul a avut drept cauză o culpă a căii ferate.

ARTICOLUL 91

Stingerea dreptului la acțiune împotriva căii ferate

91.1. Acceptarea bagajelor sau a mărfii de către cel îndreptățit stinge orice drept la acțiune izvorâtă din contractul de transport împotriva căii ferate, în caz de pierdere parțială, de avariere a mărfii sau de depășire a termenului contractului de transport, respectiv eliberarea cu întârziere.

91.2. Dreptul la acțiune nu se stinge:

91.2.1. — în caz de pierderi parțiale sau de avariere a mărfii, dacă:

91.2.1.1. — pierderea sau avarierea mărfii a fost constatată înainte ca cel îndreptățit să fi primit marfa, în conformitate cu articolul 82;

91.2.1.2. — constatarea care trebuia să fie făcută în conformitate cu articolul 75, a fost omisă numai din vina căii ferate;

91.2.2. — în caz de reclamație pentru pagube neaparente a căror existență este constatată după primirea bagajelor sau a mărfii de către cel îndreptățit, dacă acesta:

91.2.2.1. — cere constatarea în conformitate cu articolul 75, de îndată ce a descoperit paguba și cel mai târziu în 3 zile de la primirea bagajelor sau 5 zile de la acceptarea mărfii;

91.2.2.2. — dovedește, în plus, că paguba s-a produs în timpul dintre primirea la transport și eliberarea mărfii;

91.2.3. — în caz de eliberare cu întârziere a bagajelor, dacă cel îndreptățit, în termen de 21 de zile, își valorifică drepturile;

91.2.4. — în caz de depășire a termenului contractului de transport la expedițiile de marfă, dacă cel îndreptățit, în termen de 60 de zile și-a valorificat drepturile la una din căile ferate indicate la articolul 89.3.;

91.2.5. — dacă cel îndreptățit dovedește că paguba are drept cauză un dol sau o culpă gravă imputabilă căii ferate.

91.3. Răspunderea pentru pierderea totală a bagajelor se stinge dacă, în timp de 14 zile după sosirea trenului cu care trebuia să sosească bagajele, acestea nu au fost cerute în stația de destinație, în afară de cazul când coletul este regăsit și poartă indicațiile necesare pentru avizare.

91.4. Dacă o parte din bagajele menționate în recipisa de bagaje lipsesc chiar la eliberare, călătorul poate cere înainte de a lua în primire pe celelalte, ca pe recipisă calea ferată să-i ateste acest lucru.

91.5. Dacă marfa a fost repredată în conformitate cu art. 84.1., acțiunile în caz de pierdere parțială sau de avariere izvorâte din unul din contractele de transport anterioare se sting ca și când ar fi vorba de un singur contract.

ARTICOLUL 92

Prescripția acțiunii privind expedițiile de călători și bagaje

92.1. Acțiunile pentru daune-interese, întemeiate pe răspunderea căii ferate în caz de moarte și de rănire a călătorilor, se prescriu:

92.1.1. — pentru călători, în 3 ani socotiți din ziua următoare celei în care s-a produs accidentul;

92.1.2. — pentru ceilalți îndreptățiți, în 3 ani socotiți din ziua următoare celei în care s-a produs decesul călătorului.

92.2. Celelalte acțiuni care izvorăsc din contractul de transport sunt prescrise după trecerea unui an.

92.3. Cu toate acestea, prescripția este de 2 ani, dacă acțiunea este întemeiată pe o pagubă rezultată dintr-un act sau dintr-o acțiune sau dintr-o omisiune comisă fie cu intenția de a provoca o astfel de pagubă, fie având cunoștință că ar putea rezulta o astfel de pagubă și acceptând producerea ei.

92.4. Prescripția prevăzută la art. 92.2. curge pentru acțiunea:

92.4.1. — în daune, pentru pierderea totală din a 14-a zi care urmează după expirarea termenului prevăzut la art. 28.3.;

92.4.2. — în daune, pentru pierderea parțială, avarierea sau eliberarea cu întârziere din ziua în care a avut loc eliberarea;

92.4.3. — privind plata sau restituirea tarifului de transport, a tarifelor accesorii sau a tarifelor suplimentare ori privind rectificarea în caz de aplicare incorectă a unui tarif sau de greșeală de calcul sau de încasare, din ziua plății sau, dacă nu s-a făcut plata, din ziua în care plata ar trebui să fie făcută;

92.4.4. — privind plata unui supliment de tarif reclamat de organele vamale sau de alte autorități administrative, din ziua cererilor acestor autorități.

92.5. În toate celelalte cazuri privind transportul călătorilor, din ziua expirării valabilității legitimației de călătorie.

92.5.1. Ziua indicată ca punct de începere a prescripției nu este niciodată cuprinsă în termen.

92.6. În caz de reclamație adresată căii ferate în conformitate cu art. 87, însoțită de documentele justificative necesare, prescripția se suspendă până la rezolvarea reclamației, însă cel mai târziu până la expirarea unui termen de 3 luni socotit de la înregistrarea reclamației.

92.6.1. În ziua în care calea ferată respinge în scris reclamația restituie documentele. În caz de acceptare parțială a reclamației, prescripția reîncepe să curgă pentru partea de reclamație care rămâne în litigiu.

92.6.2. Dovada primirii reclamației sau a răspunsului, precum și a restituirii documentelor, revine în sarcina părții care invocă acest fapt.

92.6.3. După încetarea suspendării, prescripția își reia cursul, socotindu-se și timpul curs înainte de suspendare.

92.6.4. Prescripția nu se va împlini totuși înainte de expirarea unui termen de 6 luni, socotit de la încetarea cauzei de suspendare.

92.7. Reclamațiile ulterioare având același obiect nu suspendă prescripția.

92.8. Acțiunea prescrisă nu poate fi exercitată, nici chiar pe cale de cerere reconvențională sau de excepție.

92.9. Pentru calculul termenelor, ziua acceptării mărfii de cel îndreptățit nu se socotește.

92.10. Dacă un termen trebuie să ia sfârșit într-o sâmbătă ori duminică sau o zi de sărbătoare legală, expirarea lui se prelungește până la prima zi lucrătoare care urmează.

ARTICOLUL 93

Prescripția acțiunii privind expedițiile de mărfuri

93.1. Acțiunea izvorâtă din contractul de transport se prescrie prin trecerea unui an.

93.2. Cu toate acestea, prescripția este de 2 ani în ceea ce privește acțiunea:

93.2.1 — pentru plata unui ramburs încasat de calea ferată de la destinatar;

93.2.2. — pentru plata unui rest din prețul unei vânzări efectuate de calea ferată;

93.2.3. — întemeiată pe o pagubă rezultată dintr-o acțiune sau dintr-o omisiune comisă, fie cu intenția de a provoca o pagubă, fie având reprezentarea că ar putea rezulta o astfel de pagubă și acceptând producerea ei;

93.2.4. — întemeiată pe unul din contractele de transport anterioare repredării, în cazul prevăzut la art. 84.1.

93.3. Prescripția curge pentru acțiunea:

93.3.1. — în daune pentru pierderea totală, din a 30-a zi care urmează după expirarea termenului de transport;

93.3.2. — în daune pentru pierderea parțială, avariere a mărfii sau depășirea termenului contractului de transport, din ziua în care a avut loc eliberarea mărfii;

93.3.3. — privind plata sau restituirea tarifelor de transport și accesorii, altor tarife sau a tarifelor suplimentare ori privind rectificarea în caz de aplicare incorectă a unui tarif sau în caz de greșeală de calcul sau de încasare:

93.3.3.1. — dacă s-a făcut plata, din ziua plății;

93.3.3.2. — dacă nu s-a făcut plata, din ziua primirii mărfii la transport, dacă plata incumbă expeditorului, sau din ziua în care destinatarul a retras scrisoarea de trăsură, dacă plata incumbă acestuia;

93.3.3.3. — dacă este vorba de sume plătite în condițiile prevederilor art. 62.3, din ziua în care calea ferată remite contul cheltuielilor; în lipsa acestei remiteri, termenul pentru creanțele căii ferate curge începând din a 30-a zi după expirarea termenului de executare a contractului de transport;

93.3.4. — căii ferate privind restituirea unei sume plătite de destinatar în locul expeditorului sau invers, și pe care

calea ferată trebuie s-o restituie celui îndreptăţit, din ziua în care a fost făcută cererea de restituire;

93.3.5. — referitoare la ramburse, prevăzute la art. 64, din a 30-a zi care urmează după expirarea termenului contractului de transport;

93.3.6. — privind plata preţului unei vânzări, din ziua vânzării;

93.3.7. — privind plata unui supliment de tarife reclamat de organele vamale sau de alte autorităţi administrative, din ziua cererii acestor autorităţi;

93.3.8. — în toate celelalte cazuri, din ziua în care dreptul poate fi exercitat.

Ziua indicată ca punct de începere a prescripţiei nu este niciodată cuprinsă în termen.

93.4. În caz de reclamaţie adresată căii ferate în conformitate cu art. 87, însoţită de documentele justificative necesare, prescripţia se suspendă până în ziua în care calea ferată respinge în scris reclamaţia şi restituie documentele (maximum 3 luni). În caz de acceptare parţială a reclamaţiei, prescripţia reîncepe să curgă pentru partea de reclamaţie care rămâne în litigiu. Dovada primirii reclamaţiei sau a răspunsului, precum şi aceea a restituirii documentelor sunt în sarcina părţilor care invocă acest fapt.

Reclamaţiile ulterioare având acelaşi obiect nu suspendă prescripţia.

93.5. Acţiunea prescrisă nu mai poate fi exercitată, nici chiar pe cale de cerere reconvenţională sau de excepţie.

93.6. În măsura în care prezentul Regulament nu dispune altfel, acesta se completează cu prevederile în vigoare referitoare la suspendarea şi întreruperea prescripţiei.

TITLUL V

Raporturile dintre căile ferate

ARTICOLUL 94

Lichidarea conturilor între căile ferate

94.1. Orice cale ferată care a încasat, fie în staţia de primire, la predare, fie la destinaţie, tarifele sau celelalte creanţe care rezultă din contractul de transport trebuie să le plătească căilor ferate partea care le revine.

Modalităţile de plată se stabilesc prin înţelegeri încheiate între căile ferate.

94.2. Calea ferată de predare este răspunzătoare de tariful de transport şi de celelalte tarife pe care nu le-a încasat atunci când expeditorul le-a luat în sarcina sa.

94.3. Când calea ferată de destinaţie eliberează marfa fără a încasa tarifele sau alte creanţe care rezultă din contractul de transport, ea este răspunzătoare de aceste sume.

94.4. În cazul încetării plăţilor din partea uneia din căile ferate, constatate legal la cererea uneia din căile ferate creditoare, consecinţele se suportă de toate celelalte căi ferate care au participat la transport proporţional cu partea lor din tariful de transport.

94.5. Dreptul de acţiune în regres împotriva căii ferate a cărei stare de încetare de plăţi a fost constatată rămâne rezervat.

ARTICOLUL 95

Regres în caz de pierdere sau de avariere

95.1. Calea ferată care a plătit o despăgubire pentru pierderea totală sau parţială a mărfii ori pentru avarierea ei, în baza Regulamentului, are drept de acţiune în regres împotriva căilor ferate care au participat la transport, în conformitate cu următoarele dispoziţii:

95.1.1. — calea ferată care a cauzat paguba este singura răspunzătoare;

95.1.2. — când paguba a fost cauzată din vina mai multor căi ferate, fiecare din ele răspunde de paguba pe care a cauzat-o, iar dacă distincţia nu este posibilă, despăgubirea este repartizată între ele în conformitate cu art. 95.1.3.;

95.1.3. — dacă nu se poate dovedi că paguba a fost cauzată din vina uneia sau mai multor căi ferate, despăgubirea este repartizată între toate căile ferate care au participat la transport, cu excepţia acelor care dovedesc că paguba nu s-a produs pe liniile lor, repartizarea se face proporţional cu distanţele kilometrice de aplicare a tarifelor.

95.2. În caz de insolvabilitate a uneia din aceste căi ferate, partea care îi revine şi nu este plătită de ea este repartizată între toate celelalte căi ferate care au participat la transport, proporţional cu distanţele kilometrice de aplicare a tarifelor.

ARTICOLUL 96

Regres în caz de depăşire a termenului contractului de transport

96.1. Art.95 se aplică şi în caz de despăgubire plătită pentru depăşirea termenului contractului de transport.

Dacă aceasta a fost cauzată de mai multe căi ferate, despăgubirea este repartizată între aceste căi ferate proporţional cu durata întârzierii pe liniile respective.

96.2. Termenele contractului de transport al expediţiilor de mărfuri stabilite prin art. 72 se împart în felul următor:

96.2.1. — când două căi ferate au participat la transport:

96.2.1.1. — termenul de expediere se împarte în părţi egale;

96.2.1.2. — termenul de transport se împarte proporţional cu distanţele kilometrice de aplicare a tarifelor;

96.2.2. — când trei căi ferate sau mai multe au participat la transport:

96.2.2.1. — termenul de expediere se împarte în părţi egale între calea ferată de predare şi calea ferată de destinaţie;

96.2.2.2. — termenul de transport se împarte între toate căile ferate:

96.2.2.2.1 — o treime în părţi egale;

96.2.2.2.2. — restul de două treimi proporțional cu distanțele kilometrice de aplicare a tarifelor.

96.3. Termenele suplimentare ale expedițiilor de mărfuri la care o cale ferată are dreptul, se atribuie acestei căi ferate.

96.4. Timpul scurs între predarea mărfii către calea ferată și începerea termenului de expediere se atribuie exclusiv căii ferate de predare.

96.5. Împărțirea de mai sus nu se ia în considerare decât în cazul când termenul total al contractului de transport nu a fost respectat.

ARTICOLUL 97

Procedura acțiunii în regres

97.1. Valabilitatea plății efectuate de calea ferată care exercită una din acțiunile în regres prevăzute la art. 95 și 96 nu poate fi contestată de calea ferată împotriva căreia se exercită acțiunea în regres, când despăgubirea a fost stabilită de o autoritate judecătorească și când acestei ultime căi ferate i s-a dat posibilitatea să intervină în proces. Judecătorul sesizat cu acțiunea principală stabilește termenele acordate pentru înștiințare și pentru intervenție.

97.2. Calea ferată care își exercită acțiunea în regres trebuie să-și formuleze cererea la una și aceeași instanță împotriva tuturor căilor ferate cu care nu a căzut de acord, sub sancțiunea de a-și pierde dreptul de regres împotriva acelorora pe care nu le-a chemat în judecată.

97.3. Judecătorul trebuie să hotărască prin una și aceeași hotărâre asupra tuturor acțiunilor în regres cu care este sesizat.

97.4. Căile ferate acționate nu mai pot exercita nici o acțiune în regres ulterioară.

97.5. Acțiunile în regres nu pot fi introduse în instanță referitor la cererea de despăgubire exercitată de cel îndreptățit, potrivit contractului de transport.

ARTICOLUL 98

Competența în materie de acțiuni în regres

98.1. Instanța de la sediul căii ferate împotriva căreia se exercită acțiunea în regres este singura competentă pentru toate acțiunile în regres.

98.2. Când acțiunea trebuie să fie intentată împotriva mai multor căi ferate, calea ferată reclamantă are dreptul să aleagă între instanțele competente în temeiul art. 98.1. pe aceea căreia îi va prezenta cererea sa.

ARTICOLUL 99

Înțelegeri referitoare la acțiunile în regres

Căile ferate pot deroga prin înțelegeri de la dispozițiile referitoare la acțiunile în regres reciproce din acest titlu, cu excepția celei de la art. 97.5.

ARTICOLUL 100

Derogări temporare

100.1. Dacă situația economică și financiară a unei căi ferate este de natură să provoace dificultăți grave în ceea ce privește aplicarea dispozițiilor Titlului V, două sau mai multe căi ferate pot deroga și pot să decidă, pentru traficul cu calea ferată aflată în dificultate ca:

100.1.1. — transporturile care se expediază din fiecare aceste căi ferate să fie obligatoriu francate la predare până la frontierele căilor ferate aflate în dificultate, dar nu mai departe;

100.1.2. — transporturile cu destinație pentru fiecare din aceste căi ferate trebuie să fie francate de expeditor până la frontierele căilor ferate în dificultate, dar nu mai departe;

100.1.3. — transporturile cu destinația sau cu expediția în și din calea ferată în dificultate nu trebuie să fie grevate de nici un ramburs sau deburs decât dacă acestea sunt admise în limitele unor anumite sume;

100.1.4. — expeditorul nu poate modifica contractul de transport în ceea ce privește calea ferată de destinație, francarea și rambursul.

100.2. Dispozițiile art. 62,64,77 și 78 în traficul cu calea ferată în dificultate pot fi restricționate.

100.3. Măsurile de la art. 100.1. și 100.2. intră în vigoare cel mai devreme la expirarea unui termen de două zile de la data publicării lor, conform art. 4.5.

TITLUL VI

Alte dispoziții

ARTICOLUL 101

Contravenții

101.1. Contravențiile la Regulamentul de transport pe căile ferate din România săvârșite de persoanele fizice și juridice se stabilesc și se sancționează prin Hotărâre a Guvernului României.

101.2. Procesele-verbale de contravenții se întocmesc de agenții autorizați de calea ferată stabiliți prin Normele uniforme privind transporturile.

ARTICOLUL 102

Publicarea normelor uniforme

Calea ferată publică Normele uniforme privind transporturile în Buletinul Comercial CFR.

ARTICOLUL 103

Dispoziții finale

Buletinele de mesagerie se vor folosi în continuare până când Compania Națională „Căile Ferate Române“ le va scoate din uz. În această perioadă buletinele de mesagerie se consideră scrisori de trăsură de mesagerie.

A N E X A

la Regulamentul de transport pe căile ferate din România

INTELESUL TERMENILOR DIN REGULAMENT

1. agent	salariat al căii ferate care execută operații în legătură cu transportul feroviar și angajează calea ferată prin activitatea sa.	17. declararea interesului la eliberare	unor operațiuni legate de marfa transportată. modalități de angajare a răspunderii căii ferate, de către expeditor, pentru ca expediția să ajungă în stația de destinație și să fie eliberată într-un termen anume, menționat în documentul de transport.
2. agenție	subunitate a căii ferate împuternicită să încheie contracte de transport pentru călători și marfă, precum și convenții cadru pentru încărcare-descărcare.	18. destinatar (D)	persoană care conform contractului de transport primește marfa transportată din care se compune expediția.
3. avariere	avariere, alterare, depreciere, diluare, diminuarea calității mărfii și alte cauze similare	19. document de transport(Dt)	înscrisul doveditor al contractului de transport ca: legitimație de călătorie, recipisă de bagaje sau scrisoare de trăsură.
4. bagaje (Bg)	obiecte sau alte bunuri necesare călătorului cu ocazia călătoriei.	20. durata de executare a contractului de transport (Dec)	intervalul de timp scurs din momentul încheierii contractului de transport până în momentul eliberării transportului sau în unele cazuri până la avizarea lui către destinatar.
5. bagaje de mână (Bgm)	obiecte transportate de călător sub supravegherea lui.	21. expediție (Ex)	transport efectuat cu un document de transport.
6. bagaje înregistrate (Bgi)	obiecte ale călătorului predate de acesta căii ferate, pentru a fi transportate sub supravegherea căii ferate.	22. expediție de bagaje (Eb)	transport efectuat cu o recipisă de bagaje.
7. călător (CE)	persoană care călătorește cu mijloacele de transport ale căii ferate.	23. expediție de coletărie (Ecol)	transport de coletărie efectuat cu o scrisoare de trăsură de coletărie.
8. Calea Ferată (CF)	transportatori feroviari autorizați (Tfa) să efectueze transport public pe căile ferate din România	24. expediție de mesagerie (Emg)	transport efectuat cu o scrisoare de trăsură de mesagerie.
9. căraș (C)	persoană care își ia însărcinarea să transporte sau să facă să se transporte călători, mărfuri și alte bunuri.	25. expediție de vagoane (Evc)	transport de vagoane complete efectuat cu o scrisoare de trăsură de vagoane.
10. categoria trenului	încadrarea trenului din punct de vedere tehnic, al confortului și regimului de viteză; exemplu: intercity, rapid, expres, accelerat, personal, tren de mesagerie, de coletărie, directe de marfă.	26. expeditor (E)	persoană care a încheiat un contract de transport pentru o expediție.
11. client (Cl)	parte în contractul de transport care beneficiază contra cost de prestația de transport.	27. expediționar (Epd)	persoană mandatată de clienți să îi reprezinte în relațiile cu căile ferate și să dispună în numele lor.
12. coletărie (Col)	expediții de mărfuri în cantități nevagonabile care se transportă de obicei mai multe în același vagon.	28. legitimație de călătorie (Lc)	înscrisul care dovedește încheierea contractului de transport de călători.
13. convenție-cadru pentru încărcare descărcare	înțelegere între client și calea ferată cu privire la condițiile de încărcare și descărcare a mijloacelor de transport.	29. mesagerie (Mg)	expediții de mărfuri în cantități limitate transportate cu trenurile de călători sau mesagerie.
14. contract de transport	convenție încheiată între client și calea ferată pentru deplasarea în spațiu a călătorilor, bagajelor sau a mărfurilor contra unui preț, în condițiile din Regulament.	30. mijloace de transport	vagoane, containere și alte unități de transport (multimodal).
15. date de valabilitate (Dv)	data, timpul și/sau numărul trenului care se înscrie pe legitimația de călătorie sau pe scrisoarea de trăsură.	31. norme uniforme privind transporturile sau prescurtat „norme uniforme“ (NUT)	norme de aplicare a Regulamentului de transport pe căile ferate din România, emise de Ministerul Transporturilor, aplicabile căii ferate, respectiv transportatorilor feroviari autorizați și clientelei.
16. deburse	procedeu prin care expeditorul folosește serviciile căii ferate pentru a transmite o sumă de bani către destinatar pentru executarea	32. prețul de transport	suma tarifelor pentru o expediție rezultată din aplicarea tarifului căii ferate.

33. ramburs	procedeu prin care expeditorul folosește serviciile căii ferate pentru încasarea de la destinatar a contravalorii mărfii transportate.	47. subunitate de cale ferată	subunitate de exploatare, de stații de transport, de producție, care poate fi: stație, depou, revizie de vagoane, secție, regulator de circulație, divizie, servicii, agenții comerciale și altele asemănătoare.
34. recipisa de bagaje (Rb)	document de transport pentru bagaje înregistrate.	48. tara	masa mijlocului de transport gol.
35. rechizite	mijloace folosite pentru fixarea sau protejarea mărfurilor încărcate în vagoane și anume: prelate, frânghii, grilaje, pene, lanțuri și altele similare.	49. tarif de transport	sume datorate pentru efectuarea deplasării transportului, calculate conform tarifului căii ferate.
36. Regulament (RT)	Regulamentul de transport pe căile ferate din România.	50. Tarife accesorii	tarife adiacente procesului de deplasare a transporturilor.
37. ruta tarifară (Rt)	distanța luată în calculul tarifelor de transport.	51. tariful căii ferate	reglementarea care cuprinde tarifele de transport, dispozițiile tarifare și condițiile de aplicare, publicate de calea ferată (T.L.M., T.L.C. etc).
38. ruta de exploatare (Re)	distanța parcursă efectiv de transporturi.	52. tarif suplimentar	tarife percepute pentru acoperirea costurilor suportate în plus de către calea ferată provocate de nerespectarea de către clienți a unor prevederi ale Regulamentului.
39. scrisoare de trăsură (St)	înscris doveditor al încheierii contractului de transport pentru o expediție de marfă.	53. termenul contractului de transport (Tct)	durata transportului stabilită prin Regulament și norme uniforme (NUT).
40. Servicii special organizate (Sso)	alte servicii, decât cele de transport propriu-zis, pe care le prestează căile ferate pentru public în trenuri și stații.	54. transportator (T)	persoana juridică care își ia în sarcină să transporte.
41. specialist autorizat	salariat al unui agent economic care se ocupă de constatarea stării transporturilor, autorizat de Ministerul Transporturilor pentru a constata starea expedițiilor și care nu este salariat al căii ferate.	55. transportator feroviar autorizat (Tfa)	persoană juridică autorizată potrivit legii să efectueze transport public pe calea ferată.
42. stație de cale ferată	subunitate de exploatare a căii ferate unde se desfășoară activitățile în relația cu publicul.	56. transport combinat	transportul de mărfuri într-o unitate unică de transport, utilizând mai mult de un mod de transport
43. stație de expediție (Se)	stația în care expeditorul predă și calea ferată primește expedițiile în vederea transportului.	57. transport multimodal	transport de mărfuri, din poartă în poartă, care folosește o singură unitate de încărcare și utilizează mai mult de două mijloace de transport.
44. stație de destinație (Sd)	stația prevăzută în documentul de transport ca destinație a expediției.	58. transport public feroviar	transport de călători, bagaje, mărfuri și alte bunuri, efectuat pe calea ferată pe bază de contract de transport.
45. stație de eliberare (Seb)	stația unde se eliberează transportul care de regulă este stația de destinație.		
46. stația de plecare (pornire)(Sp)	stația trecută în legitimația de călătorie pentru începerea călătoriei.		

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI – CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 668.55.58 și 335.01.11/4028.